

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasdos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Külső petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 957.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

PÓSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, február 15.

Mai számunk főbb közleményei:

- Pénzügyi közgyűlések.
- A nemzet és a király békéje.
- A Haverda-pör utolsó tanúi.
- Az alkotmánypart utolsó ülése.
- Isten veled hazám ...
- Tarkaságok.

Mi legyen a párt neve?

Arad, február 14.

A mikor az ezerkilencszázötödik évi januáriusi választás a régi szabadelvű párt letörésére szövetkezett, ellenzéki pártoknak adta meg a többséget s Tisza István gróf pártjával együtt félreállott a politikai tevékenység színteréről, azok körében, kik a régi szabadelvű párt mellett kitartottak. Megosztották a vélemények. Egyesek helyeselték a pártnak feloszlását, mások azon az állásponton voltak, hogy a parlamentarizmus szempontjából kötelessége lett volna a pártnak, mely évtizedes tradíciókra hivatkozhatott, a politikai küzdőterén megmaradni, s mint ellenzék teljesíteni kötelességét s folytatni a harcot azért az eszmékért, melyeknek alapján az ország kormányzása közel negyven éven át teljesített.

Tisza István gróf nagyarányú egyénisége azonban a nemzet akkori ítéletéből a legvégsőbb konzekvenciákat is levezette, pártját leléptette a politikai szereplés színteréről, a koalíciónak szabaddá tette a pályát, s a szabadelvű párt közvéleménye szó nél-

kül alávetette magát a vezér véleménynek.

öt éven át uralkodott a koalíció, s ez öt éven át számbavehető ellenzéke sem volt, de ez öt év elegendő volt arra, hogy az ország közvéleménye teljesen kijózanodjék amaz álmokból, melyekbe a hatalom elnyeréséért szövetkezett pártok nagy szólami ringatták, s elegendő volt ezen, a népek történetében arasznyi idő arra is, hogy a régi szabadelvű párt politikája s nagynevű vezérének a bukás időpontjában követett eljárása fényesen igazoltassék.

A midőn az országra nehezedett, végnélkülinek látszó válság megoldásaként a korona hatvanhetes kormányt nevezett ki, s Khuen-Héderváry gróf vállalkozott a korona és a nemzet közötti összhang alapján nyugvó kormányzásra, a politikai élet legélesenlátóbb megfigyelői is kételkedtek abban, ha vajjon tényleg elérkezett-e a választóközönség felfogásában ama gyökeres átváltozás, mely e vállalkozásnak a létalapját megadhatja.

Az utolsó hetek lényegesen változott helyzetet teremtettek. A nemzet kezdi belátni, hogy a koalíció az ő programját megvalósítani nem tudta, de kezdi belátni azt is, hogy a koalíció kormányzása a nemzet gazdaságilag lényegesen meggyengítette, s a politikailag érett elemek kezdek belátni azt, hogy egy nyugodalmas, higgadt, tényleges helyzettel megalakuló, céltudatos kormányzatra van

szükség, hogy az országtól a nagyobb katasztrófa távoltartassék.

Es jött Khuen-Héderváry gróf. Programjának részleteit már ismerjük, és tudjuk, meg látjuk azt, hogy a régi szabadelvű párt politikájának regenerálására vállalkozik, a régi szabadelvű párt elemeire támaszkodik s folytatni akarja azt a politikát, amelytől a nemzet ítélete öt év előtt Tisza István gróftól elütötte.

Mondjuk ki nyíltan: a régi rendszer helyreállításáról van szó, s nincs okunk a régi rendszer emlegetésétől tartózkodni. Soha politikai irány jobban nem igazolódott, mint az a bizonyos odiozus mellékizzel emlegetett „régis rendszer“ politikája az utolsó öt évnek sivár kormányzati eredményei által.

S amikor olvassuk, hogy azok, akik az új párt alakításában fáradoznak s az új párt programját készítik, a párt elnevezésének kérdésében vannak legjobban megakadva, igazán bámulat fogja el lelkünket. Hisz a párt elnevezése adva van s magától kínálkozik. Legyen ez a név, úgy mint a múltban volt, „szabadelvű párt“. Nincs okunk e nevet szégyenleni. E párt becsülettel működött, becsületben halt meg s becsületben támadhat fel újra. Igenis, az új párt legyen a réginek folytatása, a programba belekerülhessen a korszellem haladtával szükségessé váló eszmék, amint hogy a régi szabadelvű párt is mindenkor haladt a korrallal s felvette programjába mindazokat az eszméket, melyeket az emberi-

Bál a tébolydában.

— Színésznők az elmebeteg közt. —

A nagyvárad elmebetegek számára bált rendezett Kenéz Kálmán dr., az intézet igazgató-főorvosa. Fura bál: a megszokott vidám báli hangulat csak azoknak a lelkét tölti el, akik foglyai a nagy, mindig zárt kapujú háznak s csak azok vigak, akik táncolnak. De a kíváncsiságból elvetődött szemlélőre nézve mélyen elszomorító a magukat illegető legények, a kacérul táncoló leányok asszonyok látványa. Milyen bizarr ötlet: táncolnak az eleven halottak! Emberek, akik már megszüntek élni a társadalom számára, részt kérnek az élet örömeiből — hiszen olyan kevés jut ki nekik belőle! És mégis sajtáságos: akárhány beteg hetek óta gyermekes örömmel, vágyódással gondolt a nagy eseményre, a bálra s most, a zene hangjai mellett — talán egy pillanatnyi megtisztulása az agynak — némán leül egy sarokba, az arcát beletemeti a két kezébe és szomorú, üres pillantással mered maga elé. Tudja isten, mi jut eszébe! Talán látja lelki szemével a múltat, a szép, a napfényes napokat s ha most királynak, vagy istennek tudja is magát, visszasírja a régi időt, mi-

kor még csak szegény, földhöz ragadt senki volt ...

Az egyik sarokban a betegek egyszerű, fekete ruhájában némán ül egy leány. Ő nem ocsipte ki magát a nagy napra, mint a többiek, rajta nincs ríktó piros szalag, mint a többin, fejét fekete kendő takarja. Alig látszik ki az arca, de oszillogó szeme elárulja szépségét. Megszólítom:

— Miért nem táncol?

Két kezét a fülére szoritja, nem akar meghallani. Tovább faggatom, nem felel, csak szomorú arccal néz reám. Nem is hinném, hogy beteg, olyan értelmesen néz a két ragyogó szem. Ez egyik orvos, a szives kalauz, leveszi a „szép Tekla“ fejről a kendőt és ő is buzdítja, kicsit fillent is hozzá, „pia fraus“ gyanánt:

— Beszéljen Tekla. Ez az ur belényesi. Izenhet vele haza.

És erre elmondja a leány, hogy tanító az atyja. Kettőn szerették, két belényesi „fiatalember.“ S az egyik, akit ő szeretett, azt hitte, hogy a másiké a szive s elhagyta. Csoda, hogy akkor meg nem szakadt a szivem — mondja. Azóta idehozták, hogy miért, nem tudja. Engedjék őt haza!

Biztatja a doktor: pár nap múlva, Tekla. S nekem megsajja:

— Talán sohasem lesz jobban, ha kiengedjük; kárt tesz magában.

Tovább megyünk. Magas, fiatal gyerek, valóságos óriás, összeráncolt homlekkel, beesett szemekkel, lángoló piros arccal áll elénk. Meghajol és bemutatkozik: Rosenblüth vagyok. A doktor magyarázza, hogy urasági inas volt, paralitikus. De a fiu szigorú arccal meséli, hogy ő jogász, semmi baja, annyit itt senki sem tud, mint ő, botrány, hogy itt tartják! Minden nyelvet folyékonyan beszél, mondja. S mindjárt meg is kérdi: Sprechen Sie deutsch? Parles vous francais? Parla lei taliano? De hiába akarok tovább beszélni vele. Nyelvtudománya ezekkel a kérdésekkel kimerült. A szótársulat szépei nagy számmal jelentek meg a szomoruan érdekes helyen.

— Tanulmányozunk, — mondja Angyal Ilka, de ez a szempont sem akadályozta meg Zsigmond Annát és Asszonyinét, hogy könnyes, ijedt szemekkel ne akarjanak rögtön eltávozni, mikor az egyik beteg asszony feláll a pódiumra a cigányok elé s lehuny szemekkel, siri vékony hangon elkezd énekelni:

ség haladtával s a korszellem fejlődésével a nemzeti élet fokozatos fejlődése és a szabadság szelleme megkívánt.

Ezért úgy vélekedünk, hogy az új párt neve legyen szabadelpvűpárt, de a párt is legyen szabadelvű.

Ezt kívánja meg az ország közérdeke. S hogy az új, vagy a feljövő párt szelleme is ilyen legyen, azt mint követendő irányt előszabják a koalíció uralmának öt évi tanulságai.

A koalíció politikájának rákénje az őszinteség hiánya volt. Negyvennyolcas abszolút többség mellett hatvanhetes politikát csinált. Az intranzigens, radikális pártok egy kalap alá kerültek a legsötétebb reakcióval, szabadelvű jelszavak alatt a legmaradibb politikát csinálták s tényként áll, hogy hazánkban évszázadok alatt nem haladt annyira előre a klerikális propaganda ügye, mint a radikális negyvennyolcas lobogó alatt haladó Apponyi Albert gróf kultuszminisztersége idején.

Ismételjük, az új párt legyen szabadelvű párt és legyen tényleg szabadelvű. A Khuen-kormány a gazdasági konszolidáció kabinetje akar lenni, pártját a munka pártjává akarja formálni és politikája a fokozatos fejlődés politikája akar lenni.

Szép és dicső jelszavak. A gyakorlati élet azonban bebizonyította, hogy céltudatos és eredményes politikát csak homogén párttal lehet csinálni, olyan párttal, mely gondolatban, irányzatban egységes. Ha a Khuen-kormány alapos, egységes cél felé törekvő politikát akar csinálni, ezt csak egységes, homogén párttal teheti.

Láttuk a múltban, hogy a mikor Széll Kálmán a jog, törvény és igazság hangzatos jelszavu politikájának támogatására, a szabadelvű párt kapuit kinyitva, befogadta a klerikalizmus vitézeit, a párt tevékenysége alá volt aknázva, s ezen pillanattól kezdve haladt a párt lefelé a lejőn, s láttuk mint vált a nagy

koalicionális többség lomha tömeggé, mert nem volt meg benne a homogenitás, s minden egyes kormányzati intézkedése, vagy törvényhozási ténye, esetlett-botlott a kebelében dülő szét-huzás okából.

Az új kormányzatot nem a hatvanhetes elemek koncentrációja gyanánt képzeljük el, hanem a demokratikus és liberális mérsékelt elemek koncentrációjául.

A realis alapokon nyugvó, de mindenképen demokratikus és szabadelvű alapokra kell az új kormányzati politikának helyezkednie, mert ennek az iránynak van gyökere a nemzetben. Deák Ferenc hamisítatlan politikai irányzatát kell követnie az új pártnak s megfogja találni az utat a nemzet szívéhez. Az új pártot egy őszinte és erőteljes politikai irány megtestesítése gyanánt kell szervezni, nem pedig különböző felfogásu egyének ad hoc egyesüléséül.

Az új pártban egyesüljenek a szabadelvű és demokratikus elemek, a kik realis alapokon óhajtják a kormányzatot. Más elem oda be ne kerüljön, s akkor erős lesz a párt, s ismét állandóvá fogja tehetni a kormányzást.

Ezért legyen a párt neve szabadelvű párt, a politikai iránya pedig feleljen meg a nevének.

Öszabadelvű.

Apponyi Nápolyba utazott. Fiuméből jelentik: Apponyi Albert gróf tegnap délután Fiuméba érkezett és a „Carmania“ kivándorlási gőzössel Nápolyba utazott.

A függetlenségi pártok egyesülése. Budapestről jelentik: A sátoraljaujhelyi függetlenségi és 48-as pártkör választmánya vasárnap délután 4 órakor választmányi ülést tartott. Az ülés tárgya a két függetlenségi párt egyesülésének kérdése volt. Többek felszólalása után a választmány elhatározta, hogy táviratot intéz Kossuth Ferenchez és Justh Gyulához a két párt egyesülése érdekében.

tüzét, a szenvedélyét, mely vezetése sodorta a szép asszonyt.

Öreg, tüpörödött asszony jön hozzám s táncra kér föl. Mentegetőzöm:

— Fogadalmam tiltja a táncot.

— Nem hiszem el, felel, maguk mind hazudnak, férfiak. Ezt elhibeli, mert én egészséges vagyok, én nem vagyok bolond. Csak a doktorok, az Isten verje meg, nem engednek ki!

És öreg emberek fiatal lányokkal, őszhajú asszonyok gyerekekkel szenvedélyesen táncolnak, tömött sorokban. A nagyszámu érdeklődők, kik közt néhány szép uri leány, uri asszony is van, könyves szemekkel nézik a vigságot... S mulatnak a szegény bolondok kivilágos — esti fél kilenc óráig, mikor eltávoznak valamennyien: a férfiak a jobbbszárnyon, a nők a balszárnyon levő cellákba.

Milyen szomorú látvány ez a kétfelé való elvonultatás! S mennék, hogy a jövő farsangig ne lássák ismét egymást. Pedig hát — „a szerelemmel nem lehet tréfálni“!

R. G.

Pénzüntézeteki közgyűlések.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

Aradváros és a vidék két hatalmas pénzüntézeteki számolt be tegnap a múlt esztendő üzleti eredményéről. Az Arad csanádi gazdasági takarékpénztár és az Arad megyei takarékpénztár tartotta vasárnap délelőtt évi rendes közgyűlését a részvényesek élénk érdeklődése mellett. Mindkét pénzüntézet beszámolója méltó volt ahhoz a jelentős közgazdasági tevékenységhez, melyet ez a két takarékpénztár hosszú idők óta vidékünkön kifejtett. A múlt év üzleti eredménye mindkét intézet üzletágainak erős fejlődését mutatja, amiben a takarékpénztár vezetőségeinek, különösen pedig Heinrich Sándor és Ring Géza vezérigazgatóknak van kiváló érdemük. A tegnapi közgyűléseken a részvényesek is meleg elismeréssel honorálták a vezetőség érdemeit.

A két közgyűlésről itt következik tudósításunk:

Az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése.

Husadik évi rendes közgyűlését tartotta vasárnap délelőtt az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár. A közgyűlést a részvényesek nagy számának jelenlétében nyitotta meg Zselenski Róbert gróf elnök. Konstatálva, hogy 62 részvényes 3482 részvény képviselőben jelent meg, a jegyzőkönyv vezetésére Köpf János dr.-t, hitelesítésére pedig Almay Olivért és Kövér Mártont kérte fel.

(Az igazgatóság jelentése.)

Heinrich Sándor vezérigazgató olvasta fel ezután az 1909. évről szóló igazgatósági jelentést. E jelentés kiemelkedő részei a következők:

Az 1909. évről szóló jelentésünket ismét egy újabb, intézetünket ért súlyos veszteségről való megemlékezéssel kell bevezetnünk. Nachtnébel Ödön, ki intézetünk alapítása óta annak jogtanácsosa és választmányunk, az utolsó két évben pedig igazgatóságunknak is tagja volt és minden minőségben teljes odaadással, szakértelemmel és igazi ügyeszeretettel szolgálta társulatunk érdekeit, az év nyarán meghalt. Habár igazgatóságunk e veszteség feletti fájdalomának megfelelő alakban már kifejezést adott, mindazontáltal indítatva éreztük magunkat javasolni, hogy társulatunk érdekeinek előmozdítása körül szerzett kiváló érdemeinek méltatása mellett néhai Nachtnébel Ödön igazgatónak és jogtanácsosnak elhunyna feletti részvételének és fájdalomának a részvényesek egyetemet képviselő közgyűlés is jegyzőkönyvileg adjon kifejezést.

Áttérve az elmúlt év üzleteredményeinek ismertetésére, utalunk a mérleg-, veszteség- és nyereség-számla, valamint forgalmi kimutatásunk adataira, ezt megelőzőleg azonban fel kell hívunk az igen tisztelt közgyűlés figyelmét azon körülményre, hogy az általános, de különösen a mi üzletkörünkbe vont vidékek mezőgazdasági termése, melynek eredménye az átlagon jóval alul maradt, gazdasági életünk minden ágában éreztette kedvezőtlen hatását, de egyetlen egy foglalkozási osztályt sem sujtott oly érzékenyen, mint a mi üzletfeleinket, a gazdasággal foglalkozókat, a kiket a gazdasági termékek kedvezőbb áralakulása alig számba vehető mértékben tudott csak kárpótolni. A hiteléletre nyomásstóan hatott ezenkívül a helypolitikai helyzet bizonytalansága is, mely az év legnagyobb részében uralkodott.

Az érintett kedvezőtlen jelenségek dacára sikerült az üzleti üzemek korábbi kereteit nagyobbára megtartani, sőt a betétek álladékaiban lényeg-

„Ha az iston nem egymásnak teremtett...“

De nagy csend lesz egyszerre, még a leghangosabban lármázó, fiatalos hévvel táncoló ósz szakállu „mérnök ur“ is abbahagyja a táncot, mikor Asszonyi László csengő baritonján énekelni kezd. Zajos tap honorálja az éneket, csak az egyik toprongyos alak kiált:

— Ugy nem tud énekelni, mint én! Én vagyok a világ első énekes!

Mindenki figyelt a dalra, csak az egyik ablakmélyedésben ül egy silskinkabátos, fekete fejkendő asszony. A fekete háttérből éles kontrasztként ragyog ki rikitóan fehér arca. Megismerem: nemrég szerepet játszó nagyváradi uriaszasszony, egy volt köztisztviselő elvált neje. Semmi baja, csak tulságosan szerelmes a természetbe. Ő is megismer s nagyon örül, hogy van kitől megkérdeznie:

— Lehetséges-e, hogy amíg itt orószakkal bezárva tartanak, a bíróság elválaszt az uramtól? Oh, nem szeretem, de hogy is szeretem őt, de anyagi érdekeimet védem.

Kitérő feleleteket adok s ezért szomorúan tekint rám a ragyogó két fekete szem, melyből a moriumadagok sem tudták kioltni a szenvedély

ges emelkedés mutatkozik, ami az intézetünk irányában nyilvánuló nagymérvű bizalom megerősödésének és állandóságának legbiztosabb jele.

Ez adatok bizonyosságot szolgáltatnak arra nézve is, hogy azok a szigorú irányelvek, amelyeket az intézet alapítói lefektettek és amelyekhez mi mindenkor következetesen is maradtunk és melyeket jövőben is szem előtt fogunk tartani, helyesek, részvényeseink és üzletfeleink előtt rokonszenvesek és nagy megnyugvást nyújtanak.

Kizárólag ennek tudható be, hogy intézetünk 20 éves fennállása alatt oly nagy kitartedésűvé vált, oly széles kereteket ölel fel, minőkhöz hasonlót a vidéki pénzüzetek fejlődésében hiába keresünk. A mai, huszadik évi mérlegünk előterjesztése kapcsán az annak idején 400.000 koronával alakult intézetünk első, tizedik és jelenlegi huszadik évi mérlegének főbb tételeit összehasonlítva ez az eredmény:

Alaptőke 1890. évben 400.000 kor., 1899. évben 2.000.000 korona, 1909. évben 4.000.000 korona.

Tartalékalapok első évben 64.122.60 korona, 1899-ben 1.173.642.72 korona, most 2.900.408 korona.

Tiszta nyereség első évben 55.314.60 kor., 1899-ben 240.941.32 kor., most 565.993.80 kor.

Ezen számok összehasonlításakor szerénytelenség nélkül állíthatjuk, hogy intézetünk úgy megyénk, mint a hozzánk közel fekvő nagy vidék közgazdasági érdekeit oly mértékben szolgálta, hogy ezáltal az alapításkor hozzáfűzött reményeket nemcsak beváltotta, de azokat tal is szárnyalta.

(Az üzletév eredménye.)

Az 1909. üzleti év tiszta nyeresége 533.614 korona 70 fillér, melyhez hozzáadva az előző évről áthozott 32.379 korona 10 fillért, összesen 565.993 korona 80 fillér áll a közgyűlés rendelkezésére, mely összeg mikénti felosztására vonatkozólag javasoljuk: a) 10.000 darab részvény után 5 százalék kamattal fejében, a 20 kor. 200.000 korona fizetessék ki, ezen összeg és az előző évről áthozott 32.379 kor. 10 fillér levonása után fennmaradt 333.614 kor. 70 fillér nyereségből b) az igazgatóság jutalékára 10 százalék, azaz 33.361 kor. 47 fillér, c) a felügyelő bizottság tiszteletdíjára 4500 korona, d) felülszálalékként részvényenként a 25 korona, vagyis az osztaléknak 45 koronára való kiegészítésére 250.000 korona, e) új helyiségünk berendezéseinek költségeire 20.000 korona, f) a nyugdíjalap rendkívüli javadalmazására 18.132 kor. 33 fillér fordítottassék, g) az 1910. évi veszteség- és nyereségszámlára vitessék át 40.000 korona.

Végül a jelentés felemlíti, hogy az intézet székházának építkezési munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy legkésőbb az ősz végén az intézet odaköltözik.

(Elismerés a vezetőségnek.)

A közgyűlés az igazgatóság és felügyelőbizottság javaslatait egyhangulag elfogadta és Szathmáry Gyula indítványára a buzgó tevékenységben csaknem páratlanul álló vezérigazgatónak, az igazgatóságnak, a felügyelőbizottság és az intézet tisztviselőinek buzgó és eredményes működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Végül a közgyűlés a Nachtnébel Ödön elhunytával megüresedett igazgatósági tagsági helyre egyhangulag Fábry Sándor dr.-t választotta meg. A közgyűlés az elnök éltetésével ért véget.

(A megjelentek.)

Jelenvoltak a közgyűlésen: Zselenski Róbert gróf elnöklété alatt: Almay Olivér, Apor Gyula, Aszlán János, Baros Zsigmond dr., Borsos Gyula, Bréda Viktor gróf, ifj. Bund Henrik, Avarffy Ferenc dr., Czédly Károly dr., Dálnoki Nagy Lajos dr., Dániel Endre, Dobiásch József, Fábry László, Fábry Sándor dr., Ferenczy Tibor dr.,

Földes Soma, Friebeisz Miklós, Glück Károly, Hegedüs László, Heinrich Sándor, Heinrich Gyula, Hoffmann Antal, Holländer Ignác, Husztk Lajos, Institoris Kálmán, Istvánffy Béla, Kintzig János, Kneffel Lajos, Köpf János dr., Kövér Márton, Kövér Zsigmond, Kristyóry János, végvári Neuman Dániel, Parecz Béla dr., Persa Péter, Pichler János, Purgli János, Purgli László, Ráuber Emil, Révész Adolf, Ring Lajos, Rosenfeld Herman, Salaz Gyula, Sarlot Domokos, Scharntner Sándor dr., Schreier Jakab, Strasser Győző, Szalay Antal, Szathmáry Gyula, Szathmáry János, Szathmáry Károly, Szathmáry Mihály, Tenner József, Tolnai János dr., Urbán Iván, Urbán Péter, Vass Gusztáv, Vásárhelyi Dezső, Vásárhelyi János, Vásárhelyi József, Vásárhelyi László, Vertán István, Verzár István, Verzár Márton, Wadowszky Gusztáv, Wallfisch Armin, Gellényi Ernő.

Az Aradmegyei takarékpénztár közgyűlése.

Vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta 39. évi rendes közgyűlését az Aradmegyei Takarékpénztár. Szathmáry Gyula kir. tanácsos, az intézet elnöke nyitotta meg a közgyűlést és üdvözölve a részvényeseket, konstataulta, hogy 73 részvényes jelent meg 633 részvény képviselőben 471 szavazattal. A jegyzőkönyv vezetésére Mandl Vilmos dr. intézeti ügyész, hitelesítésére pedig végvári Neuman Dánielt, Scharntner Sándor dr.-t és Éles Ármint kérte fel.

(Az igazgatóság jelentése.)

Fodor Gyula igazgató-helyettes olvasta fel ezután az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak jelentését. Ezek szerint, dacára a múlt év általánosan kedvezőtlen gazdasági viszonyainak, az intézet majdnem összes üzletágaiban többé-kevésbé jelentékeny emelkedés mutatkozik. Az összforgalom az előző évi 364 millióval szemben 405 millióra rugott, a tiszta nyereség pedig az előző évről áthozott 40 000 koronával együtt 372.100 kor. 33 fill. volt. A részvények 27. számú szelvényei február 14 től kezdve az intézet pénztáránál vagy Budapesten a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál és a Hazai-Banknál 110 koronával beválthatók, a részvényutalványokra pedig lebélyegzés után 55 korona fizetetik. A jelentés megemlékezik arról is, hogy a múlt évben kimondott részvénytőke-felemelés fényes sikere már biztosítva van.

(A nyereség felosztása.)

Az 1909. évi nyereség felosztásáról az igazgatóság ezt az indítványt tette:

1. A részvénytőke 5% os kamattal 45.000 K. 2. Az előző évről áthozott 40.000 korona és a részvénytőke 5 százalékos kamattal levonása után fennmaradt 287.100 K. 33 f. nyereségből: a) a rendkívüli tartalékalapnak 28.710 K. 03 f., b) 10 százalék jutalék az igazgatóságnak 28.710 K. 03 f., c) 3 százalék jutalék a tisztviselőknél 8613 K. 01 f., d) 2 százalék jótékony és kulturális célokra 5742 K. 01 f., e) összesen 71.775 K. 08 f. 3. A felügyelő bizottság tiszteletdíja az 1909. évre 4000 K. 4. 2250 darab részvény osztalékának 110 koronára leendő kiegészítésére felülszálalékként 202.500 K. 5. A tisztviselői nyugdíjalap gyarapítására 8825 K. 25 f. 6. Az 1910. évre átvezetendő 40.000 K.

Králitz Lajos dr. a részvényesek nevében fejezi ki meleg elismerését az intézet igazgatóságának, felügyelő-bizottságának és összes tisztviselőinek és indítványozza az elismerésnek jegyzőkönyvi kifejezését. Örömmel üdvözlö a közgyűlésen Ring Géza vezérigazgatót, aki hosszas betegségéből felgyógyulva újból folytathatja eredményes munkásságát. (Eljenzés.)

(Választások.)

A közgyűlés ezután a jelentéseket, valamint Králitz dr. indítványát egyhangulag elfogadta és a felmentvényeket megadta. Ezután az igazgatósági tagokat (Bing Vilmos, Kintzig János, Leopold Gusztáv, Neuman Samu és Wadowszky Gusztáv), a felügyelő bizottság tagjait (Dániel László elnök, Sarlot Domokos, Fuchs Ignác és Tenner József) s a kilépő választmányi tagokat (Dálnoki Nagy Lajos dr., Hámosi László dr., Herzel Bernát, Holländer Ignác, Keresztes Gyula dr., Králitz Lajos dr.,

Mairovitz Mór, Réthy Viktor, Rosenberg Miksa dr., Rosenthal Adolf, Schwartz Adolf, Walder Gyula és Weisz Márkus) újból egyhangulag megválasztották. A megválasztásért Bing Vilmos az igazgatóság nevében mondott köszönetet.

Végül a legutóbbi rendkívüli közgyűlésnek a cégbiróság által formai okból jóvá nem hagyott határozatát fogadták el újból, mely szerint a rendes tartalékalaphól a tisztviselői nyugdíj gyarapítására 100.000 korona vezetessék át.

A közgyűlés az elnök éltetésével ért véget.

(A megjelentek.)

Szathmáry Gyula, Bing Vilmos, Neuman Samu, Wadowszky Gusztáv, Leopold Zsigmond, Kintzig János, Ring Géza, Fodor Gyula, Rosenberg Miksa dr., Dániel László, Szathmáry Mihály, Friedmann Lajos, Ring Béla dr., Sarlot Domokos, Ring Lajos, Tenner József, Tagányi Gusztáv, Matéegowszky Károly, Tisch Mór dr., Glück Károly, Éles Ármint, Scharntner Sándor dr., Holländer Ignác, Funkelstein József, Kopp János, Dobiásch József, Istvánffy Béla, Mandl Vilmos dr., Reicher Károly, Domonkos Gyula, Kenedi Ervin, Sugár Károly, Dániel Endre, Verzár Márton, Rosenfeld Herman, Mihályi Ágoston, Neuman Herman, Schwarz Adolf, Csillag Lajos, Domonkos Lajos, Donáth Simon, Schwarz Hermann, végvári Neuman Dániel, Lécsay Sándor, Maresch Gyula, Szuchy József, Oravetz Miklós, Mandel József, Reiber Emil, Kohn S. N., Králitz Lajos dr., Strasser Győző, Neuman Alfréd, Herz Andor dr., Szathmáry Károly, Kollmann Ármint, Steiner Vilmos, Wallfisch Ármint, Embey Iván, Keresztes Gyula dr., ifj. Neuman Adolf, Raucher Emil, Pöck Ernő, Lusztig Ármint, Weisz Márkus, Verzár István, Lichtmann Manó, Steinitzer Pál dr., Kotsis Lajos, Tolnai János dr., Szücs F. Vilmos, Steinitzer József, Klein Sándor, Werner Károly, Löffler Jakab, Schreyer Viktor, Somogyi József, Óvári György, Gergelyi Sándor, Weisz Mór, Köpf János dr., Réthy Viktor, Salkolczay Lajos, Hegyi Albert, Robitsek Samu, Sailer Gyula (Békéscsaba), Löbl Gyula, Lévy Adolf, Bock Róbert dr. (Battonya.)

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi chewra-kadischa alapítási közgyűlése. Legutóbbi számunkban jeleztük, hogy az aradi chewra-kadischa most ünneplő tagfelvételi közgyűlését. Vasárnap reggel 9 órakor meleg ünnepély keretében nyílt meg a közgyűlés. Fieischer Sámuel dr. egyesületi elnök megnyitván a közgyűlést, lendületes szavakban üdvözölte a közgyűlésben nagy számban megjelent tagokat. Braun Mór, a közgyűlést vezető elnök emelkedett szellemű beszédben méltatja a közgyűlés feladatát, Vágvölgyi Lajos dr. rabbi magas szárnyalású beszédben méltatja a chewra-kadischa feladatait. Utal arra az áldásos tevékenységre, amelyet ez az emberbaráti intézet szegények gyámolításával, betegeknek dímentes gyógykezelésével kifejt. A nagy számban megjelent tagok lelkes ovációban részesítették a szónokokat, majd kezdetét vette a közgyűlés, amelynek tárgyai új tagok felvétele és jótékony adományok átvétele. A befolyt adományok közül kiemelendők a következők: végvári Neuman Dániel 500 korona, Bing Vilmos 200 korona, Braun Mór, Deutsch Andor 100—100 korona, Funkelstein József 50 korona, Schusztér Illés dr. 40 korona, stb. A tagfelvétel is igen szép menetű. Eddig 40 új tag vétette fel magát a chewra-kadischa kötelékébe. Az érdekeltek kérdésére közöljük, hogy a tagfelvételre nézve azt a határozatot hozta a közgyűlés, hogy minden fedhetlen jellemű férfi felvétetik az egyesület kötelékébe. A közgyűlést kedden délután 5 órakor rekeszti be az egyesület. 1024

(*) Az aradi vendéglősök és kávéosok ipartársulata e hó 23 án délután 3 órakor saját helyiségében, Szabadság-tér 21., évi rendes közgyűlését tartja, melyre a tisztelt tagokat ezúton is meghívja az elnökség.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetői osztály — 151

A nemzet és a király békéje.

Az új párt kiáltványa a nemzethez. — A Nemzeti munkapárt programja.

— Fővárosi tudósítók telefonjelentése. —

Arad, február 14.

Az új kormánypárt vezetői ma délelőtt a miniszterelnökségi palotában értekezletet tartottak, amelyen megszövegezték a nemzethez intézett kiáltványt. A szövegezés munkáját tulajdonképpen maga Tisza István végezte, s a vezető férfiak csak apró módosításokat tettek rajta. A nemzethez intézett szövegnek, amelyet alább szövegrint közlünk, lényege az, hogy az országmondjon le ama követelésekről, amelyek a királyi való súlyos konfliktust fölidézték. Ezzel a lemondással örökre megteremthetné az ország az uralkodójával most megszakított békét és a nyugodt, békés munkálkodás korszaka következhetné el. A komoly s a nemzet érdekeiért való munka eszméjéből támadt a vezetőségnek az a gondolata, hogy az új pártot elnevezze: *Nemzeti Munka-Párt*-nak.

Alább részletesen beszámolunk az új pártalakulásról és közöljük a nemzethez intézett szöveget:

Értekezlet a miniszterelnökségen.

A „Bud. Tud.” jelenti: Ma délelőtt tíz órakor a miniszterelnökségi palotában Khuen-Hédervary Károly gróf miniszterelnök elnöklésével értekezlet volt, amelyen a péntek este az új párt megalakítása ügyében megtartott tanácskozást folytatták. A mai értekezleten résztvettek a miniszterelnökön kívül Lukács László, Hieronymi Károly, Serényi Béla gróf, Székely Ferenc és Hazai Samu miniszterek, Csáky Albin gróf, Tisza István gróf, Beöthy Zsolt és Lánzy Leó főrendiházi tagok, továbbá Láng Lajos, Erdély Sándor, Berzeviczy Albert, Perczel Dezső, Jakabffy Imre, Kabos Ferenc és Mara László.

Az értekezleten elfogadták, illetőleg némileg módosították a Tisza István gróf szerkesztette kiáltványt, amelyet a nemzethez intéznek.

Szózat a nemzethez.

A kiáltvány szó szerint így hangzik:
Felhívás!

Az a vihar, amely királyával való összeközösülés küszöbére sodorta a nemzetet, arra indította a koalíció vezetőit, hogy a katasztrófa elhárítása céljából átmeneti program alapján vállalkozzanak a kormány vitelére. Tették ezt abban a reményben, hogy helyreállítják a nemzet és a király közötti teljes összhangot és ezzel újból lerakhatják a zavartalan alkotmányos élet, a nyugodt fejlődés és az erőt nyújtó nemzeti politika állandó alapját.

E munkát a nemzet bizalmának letéteményesei veszik kezökbe. Oly férfiak, a kiknek sem hazafiságát, sem egyéni rátermettségét nincs okunk kétségbevonni. Mögéjük áll majdnem az egész nemzet és vérmes reményekkel néz kormányzatuk eredményei elé, megindul a munka és annak legelső eredményeként letűnik közéletünk láthatáráról mindazok a közjogi követelések, amelyek a 48-as és függetlenségi pártokat az 1867-iki kiegyezéssel szembe állították és ellenzéki programjuknak sarkköveit, a 67-es kormányok elleni vehemens támadásaiknak gerincét alkották.

(A szétzúllott koalíció munkája.)

A 67-iki közjogi alap a függetlenségi párt többségre és kormányra jutásával üli legteljesebb diadalát, mert e párt programjának közjogi tartalmát éppen akkor kénytelen az ország jól felfogott érdekében félretenni, a midőn a hatalom birtokával együtt reá hárul elvei megvalósításának kötelessége is. Ezzel a ténynyel és az ebben fekvő minden szónál ékeesebb beismeréssel bezárul legújabb történelmünknek a közjogi ellentétek és harcok által betöltött időszaka. A közjogi kérdés leszorult a gyakorlati politika színteréről. Nem élő valóság többé, történelmi reminiscencia csupán mindaz, ami a 48-as pártok közjogi álláspontját az 1867-iki közjogi alaptól elválasztá.

Tartalmukat vesztett üres jelszavakkal játszanék frivol játékot az, aki ezekkel a jelszavakkal hívná újból romboló munkára a régi pártszünetet. A 67-iki kiegyezés közjogi alapjára helyezkedve keresnek a koalíció vezetői új alapot egy, a nemzet és dinasztia közötti állandó összhangot biztosító új pártalakulás számára, de ezt a hadsereg szolgálati nyelve körüli oly újabb reform által kívánják a függetlenségi pártra nézve elfogadhatóvá tenni, amely a magyar nyelv mérsékelt újabb ténnyelése által egészítené ki a szabadelvű kormányzat utolsó éveiben biztosított katonai deferatiókat. Minden számottevő politikai tényező segítségükre jön, hogy e megoldás útjából elhárítsák az akadályokat. A feladat nem könnyű, de nem látszik reménytelennek mindaddig, amíg az idő előhaladása a bankkérdést nem állítja előtérbe. Az önálló bank követelése szétrobbantja a koalíciót, majd pártszakadást okoz magában a függetlenségi párban is, amelynek éppen legintranzigensebbnek látszó csoportja a bankkérdés sürgős megoldása fejében az összes katonai reformok elajjtására késznek mutatkozik s ezzel megszűnik a harmonia s az újabb katonai reform elérésének minden reménye, de egyúttal megoldhatatlannak látszó állandó válság sodorja magával egész közéletünket s magában a képviselőházban oly mérvet öltött az anarkia, hogy a Ház többségét alkotó pártokból alakult kormány az *indemnitas tárgyalását sem tudja kieszközölni* és a költségvetés nélküli állapotba kénytelen juttatni az országot. Reménytelen utvesztőbe jut egész közéletünk, a koalíció végleg felbomlik: szervezetlen, tehetetlen állapotban minden ellenségünk szabad prédájára hagyva a nemzetet. Ennek sorsa nem maradhat ilyen gazdátlanul, *új alapra kell helyezkednünk*. Utat kell mutatnunk, amelyen visszanyerhesse akcióképességét a nemzet és újabban felvehesse az építő produkció, nemzeti politika megszakadt fonálát. Kell-e sokat magyaráznunk, minő égető szükség van erre?

Minden téren, minden irányban zúllásnak indultak az ország közállapotai. Pénzügyeink egyensúlyát komoly veszély fenyegeti. Közgazdasági fejlődésünkre ólomsúlylyal nehezedik a bizonytalanság és a reánk leselkedő ezer veszélytől való félelem. Társadalmunkat válásfelekezeti, szociális és nemzetiségi ellentétek szaggatják ellenséges táborokra. Hazafiúi áldozatkészségünket mind nyitabb kárörömmel gunyolják s mind vakmerőbben használják ki nemzetünk kisebb-nagyobb ellenségei. Pedig még ma kezünkben van a nemzet sorsa! Ma még egy csapásra visszaszerezhetjük a nemzet számára a sikeres védekezés, a nemzeti erőgyűjtés és fejlődés biztos talaját! Nincs semmi másra szükség, minthogy bátor kézzel *elhárítsuk utunkból a nemzet és a király között, szükség nélkül, felidézett ellentétek utolsó maradványait.*

(A nemzet és király békéje.)

Három hosszú, keserves századon keresztül nyögött a nemzet ezen ellentétek súlyosátka alatt. Végre annyi szenvedés után, a nagy magyar király, nagy magyar államférfiak szavára hallgatva, oly irányt adott a dinasztia politikájának, amely biztosította számunkra a nemzeti lét, a zavartalan alkotmányos élet, a szabad fejlődés összes áldásait. Folyik az alkotmányos élet, a nemzeti kormányzat közel négy évtizeden át és a magyar nemzet oly haladást tesz minden téren, aminőt azelőtt soha. *Nemzet és király megérti egymást*. A nemzeti akarat érvényesül, már oly kérdésben is, ahol őfelsége mélyen gyökerező aggályait, vágyait hozza alkotmányos érületének áldozatul. A szó teljes értelmében érvényesül a nemzet önrendelkezési joga és mindezért azon egy korlátot kell *viszontszolgáltatul elfogadnunk, hogy ne bolygassuk az 1867: XII. t.-c. közjogi rendelkezéseit és a hadsereg vezérlete, vezénylete és belsejének körüli alkotmányos fejedelmi jogok gyakorlása terén ne akarjunk újabb reformokat kiarószakolni attól az uralkodótól, aki még ezen a téren is tekintetbe vette a nemzet kívánságait*. Ha ebben az egy kérdésben deferál a nemzet annak a királynak, a ki oly ragyogó példája az igazi alkotmányos uralkodónak, ezzel nem ejt esorbát szabad nemzetet megillető jogos önértetén és nem hajlik meg idegen tényezők előtt és a nemzet egyetértése királyával teszi erőssé mindkettőt minden kül- és bel ellenséggel szemben. A királyával meghasonlott nemzet ellen intézheti merényleteit idegen befolyás, idegen akarat és abban vigaszt bizonyára nem találhatunk, hogy a meghasonlás a dinasztia nézve is gyöngeség, tehetetlenség és veszély forrása.

Az 1903-ban elhatározott katonai reformok nagy része befejezésre vár. Újabb reformokért folytatott meddő harc helyett fordítsuk erre a munkára egész erőnket. Hiszen ezek is csak a kölcsönös teljes bizalom és összhang termékeny talajában fejthetik ki áldásos hatásukat és ebből a talajból nőhetnek ki király és nemzet együttes, spontán akaratából egészséges gyümölcsöt hozó növény gyanánt azok a további reformok, amelyekben a nemzet érvényesülési törekvése, a hadsereg jól felfogott érdekével találkozunk.

Az 1867: XII. t.-c.-ben érintett közgazdasági kérdések nem okoznak konfliktust nemzet és király között. Azok közjogi oldalát e törvény a nemzet szabad önrendelkezési joga alapján tisztázta és minden törekvés, amely ezt kétségbevonni, vagy elhomályosítani akarná, pártkülönbség nélkül, szemben találná magát az egész nemzettel. Politikai szempont közgazdasági kérdésben nem lehet a gazdasági célszerűség rovására irányadó. Akár a nemzeti függetlenség, akár a dinasztia hatalmi állása szempontjából vesszük a kérdést, akár a kettő közötti harmonia magasabb álláspontjából politikailag jó megoldás csak az lehet, amely gazdaságilag erősebbé teszi a nemzetet. A bank és vámkérdésnek az a megoldása teszi függetlenebbé a nemzetet és hatalmasabbá a dinasztia, amely fokozza, fejleszti a nemzet gazdasági erejét. Mindkét politikai cél szempontjából egyaránt hiba a megoldás formájának alárendelni a lényegét. A kérdést gazdasági konjunkturák alapján kell eldöntünk.

(Az ország pénzügyi helyzete.)

A most megoldásra váró bankkérdést illetőleg nem habozunk kijelenteni, hogy nem riadunk ugyan vissza a külön bank felállításától sem, azonban mégis, amennyiben a magyar

közgazdaság érdekeit teljesen kielégítő meg-
egyeződést létesíthetünk: az ország jól felfogott
érdekében a közös bank fenntartásának adunk
elsőbbséget. Tesszük ezt azért, mert a magyar
társadalom és főleg a birtokososztály mai hely-
zetét nem tartjuk arra alkalmasnak, hogy szükség
nélkül tegyük ki őket a magyar bank felállításá-
val kezdetben járó drágább kamatláb és bizonyta-
lanabb hitelviszonyok erőpróbájának. Pénzügyi és
közgazdasági helyzetünk óva int, hogy minden
elkerülhető surlódástól, erőfecsérléstől, meddő
küzdelemtől tartsuk vissza a nemzetet és az
építő munkára koncentráljuk. Ide annál hatá-
rozottabb és bátrabb politikára van szükség.
Gyűjtenünk, egyesítenünk és fejlesztenünk kell
a nemzet anyagi és szellemi erejét! Gyűjte-
nünk helyes pénzügyi, gazdasági és kulturpoli-
tika által, egyesítenünk a nemzet nagy céljai-
nak minden pártikurális érdeke felett álló hű
szolgálatában, amely az állam egységének és
nemzeti jellegének következetes kiépítése mel-
lett az igazság, méltányosság és közérdek nagy
szempontja szerint egyenlítő ki az ellea-
téseket és elgít ki minden jogos érde-
ket. És fejlesztenünk az állami és társadalmi
élet minden ágára kiterjedő, minden reform-
munkával, amely tántoríthatatlanul, a valódi sza-
badság, a valódi felvilágosodás iránytűje után
haladva, jelszavaknak fel nem áldozza a lényeg-
get, számol a viszonyokkal, nemzetünk egyé-
niségével és speciális érdekeivel. Rázkódtatá-
soknak ki nem teszi a nemzetet, hanem csüg-
gedést, ingadozást, hátralépést nem ismerő fo-
kozatos haladásban, lépésről-lépésre halad min-
dig előre, mindig feljebb, a nemzeti realpolitika
nagy céljai felé.

(Főlhívás csatlakozásra.)

Ezen politika szolgálatára és az ezt kép-
viselő kormány támogatására kívánunk pártot
alakítani, amelynek alakuló gyűlését folyó hó
19-én délután 6 órakor a fővárosi Vigadó nagy-
termében fogjuk megtartani. Megjelenésre csat-
lakozásra hívjuk fel mindazokat, akik törek-
vésünk támogatására hajlandók és a produktív
nemzeti politika terére kívánják visszavezetni a
nemzetet. E nagy cél szolgálatába szegődhet,
tekintet nélkül eddigi elfoglalt pártállására
minden igaz hazafi, a ki tanulni tud a közel-
mult keserves tapasztalataiból. A régi pártke-
retek tu élték magukat! Üres jelszavakká vál-
tak a régi adáz tusák csalatkozásai. E párt-
harcok megújulása, elvi tartalom benső szükség
nélkül, veszélybe dönti a nemzetet.

Az ország sorsa magunkbaszállásra int
mindnyájunkat. Komoly nemzeti létünk alapjai
repedeznek. Ezer veszély tornyosul fejkünk felé!
A nemzet legszentebb érdekei parancsolják,
hogy egyesüljünk a jelen munkájára, a jövő
alapozására és feledjük a mult ellentéteit. Te-
kintetünket előre szögezzük. Visszapillantá-
nunk csakis azért szabad, hogy okulást merit-
sünk a multakból és ne feledjük, hogy e sze-
gény nemzetnek mennyit ártott az elvakultság,
a gyűlölködés, a pártszenvedély. Hazafiúi ag-
godalommal eltelve, de ügyünk igazságába
vetett hittel fordulunk mindazokhoz, akik felett
nem hiába zajlott le az utóbbi évtized szomorú
története. Halljuk meg ez utolsó órában a ve-
szélyben álló haza hívó szavát. Egyesüljünk
vállvetve férfias küzdelemre, bocsássuk a nem-
zet szolgálatába szívünk, agyunk minden ere-
jét! Előre, munkára fel!

Csáky Albin gróf, Tisza István gróf, Er-
délyi Sándor, Perczel Dezső, Berzeviczy Al-
bert, Láng Lajos, Beöthy Zsolt, Khuen-Hédervá-
ry Károly gróf, Lukács László, Jakabffy
Imre, Kabos Ferenc, Hieronymi Károly, Mérey
Leó, Dániel Endő báró, Rosenberg Gyula dr.,
Harkányi Frigyes báró, Széll Ignác, Márffy

Emil, Fejérváry Imre báró, Keglevich Gyula gróf,
Korniss Károly gróf, Darvay Fülöp dr., Wo-
dianer Albert báró, Dessewffy Aurél gróf, Ko-
vácsi Sándor, Sándor János, Dániel Gábor,
Vojnits Sándor, Bölönyi József, Darvas Béla,
Zeich Dániel, Tolnai Lajos, Lónyai Sándor,
Mikó Bálint, Molnár Viktor, Vojnits István,
Latinovich Frigyes, Horánszki Lajos, Kuntz
Jenő dr., Bodó Lajos, Beöthy László, Szmre-
csányi Jenő, Kovács Sebestyén Endre, Thaisz
Péter, Betegh Lipót, Henrik Alajos, Domahidy
Etiémér, Dókus Manó, Lévay Lajos báró,
Széchenyi Sándor gróf, Kürthy Lajos, Sztaje-
vics János, Sziklay Ede, Szulyovszky Gyula,
Csáky Lajos gróf, Vickenburg Márk gróf, Rad-
vánszky Antal báró, Podmanitzky Endre báró,
Lichtenstein József, Molnár József.

Az értekezlet után Khuen-Héderváry gróf
még bizalmasan tanácskozott Lukács László,
Székely Ferenc és Hazai Samu miniszterekkel.

A proklamáció szövegét az első terv sze-
rint holnap reggel szándékoztak közzé tenni,
hogy megvárják az alkotmánypárt értekezleté-
nek mai határozatát, azonban elhatározták,
hogy a megállapított szöveget már ma este
kiadják a sajtónak.

Az új párt neve.

Ezen az értekezleten nevezték el a pártot
Nemzeti Munkapártnak; ha szombatig valaki
ennél jobb címet tud, azt Tisza István egy ér-
tékes ezüst cigaretta-tárcával ajándékozza meg.

A Nemzeti Társaskörben ma este a meg-
jelent tagok kifogásolták az új párt nevét.
Valószínűleg azt megfogják változtatni. A vég-
rehajtó bizottság szerdán délután ülést tart,
melyen megállapítják a végleges programot.

Az eddigi diszpozíciók szerint az alakuló
értekezleten Csáky Albin gróf elnököl. Khuen-
Héderváry gróf bosszabb beszédet fog mon-
dani, azután Tisza István gróf szólal fel. Való-
színűleg a vidékiek közül is szót kér valaki,
végül az alkotmánypárt volt tagjai közül emel-
kedik valaki szólásra.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Rabló suhancok. A mult év október ha-
vában Nad is község közelében három csavargó,
Huresán György, Krizsán Lázár és Mikulica
Tódor megtámadták Kovács Flóra cigányasz-
szonyt, akinek három korona pénzét Huresán
elrabolta és másik két cimborájával megosz-
totta. Az aradi királyi törvénytörő, mint es-
küdtbíró, a fiatalokú vádlottak közül Hu-
resán Györgyöt 1 évi fogházbüntetésre, a má-
sik két vádlottat pedig dorgálásra ítélte.

§ Nem aludt, mert szőke. A lugosi esküdt
bíró, egész csomó esztendei fegyházra ítelt egy
gyilkost. Ebben semmi humoros nincs. Az elítelt
semmisségi panaszt adott be azon a címen, hogy
az esküdtek egyike a tárgyalás folyama alatt aludt.
A törvény egyik paragrafusára szerint semmitő ok,
ha az esküdtek egyike nincs jelen. Már pedig csak-
ugyan van valami abban, hogy aki alszik, az nincs
jelen. A vádlott három tanuval igazolta állítását.
Ebben nincs semmi humoros.

A humoros most következik: A lugosi bíróság
felterjesztette a panaszt a Kuriához, de úgy, hogy
hozzácsatolta a maga elvető nyilatkozatát is. Ez a
nyilatkozat ilyképpen hangzik: Vádlott abbéli állí-
tása, hogy X. Y. esküdt a tárgyalás folyamán aludt,
nem felel meg a tényállásnak. Igazolják ezt a kö-
vetkező adatok: 1. Hogy X. Y. nem aludt, bizo-
nyítja elsősorban maga X. Y., aki kijelentette, hogy
ő nem aludt. 2. X. Y. nem aludhatott már azért sem,
mert esküdtár ai kijelentették, hogy nem látták őt
aludni. 3. X. Y. szőke ember, a *szőke emberek
pedig sokszor úgy festenek, mintha aludnán-*
nak, még akkor is, ha nem aluszna. 4. Végül
pedig beigazolódt, hogy X. Y. előzőleg hét es-
küdtzéki tárgyaláson vett részt, olyanokon is, ame-
lyek éjféltáig is eltartottak. Hét esküdtzéki tár-
gyaláson X. Y. nem aludt, miért aludt volna épp a
nyolcadikon? Ez utóbbi két pont bizonyára döntő.
Nem aludt, mert szőke volt és nem aludt a nyolca-
dik napon, mert ébren volt hét napon és éjszakán át.

Isten veled hazám . . .

*
Fiuméből jelentik: Appo-
nyi Albert gróf tegnap dél-
után Fiumébe érkezett és a
„Carmania” kivándorlási gő-
zössel Nápolyba utazott.

*
Az Adriai-tenger kék-zöld vizén uszik a
Carmania. Fedélzetén egy-kétszáz szomorú
kivándorló, a magyar föld szerencsétlen hajó-
töröttjei, akik dollárokról álmódzó remény-
séggel készülődnek új életük új küzdelmeire.
Itthon csak régi küzdelmek keserves emlékeit
és könnyező családtagokat hagynak, a tuisó
partról pedig várják a könnyeket letörölő, nehéz
de vigasztaló munkát.

A Carmania e harmadosztályu utasai közé
felszállt Fiumében egy első osztályu utas. Ke-
gyelmes ur, Magyarországnak a minap még
minisztere: Apponyi Albert gróf. A kiván-
dorlók hajóján megy ő is, de nem Ellis-Island-
dig, csak az Appenini-félsziget csodaszép kikö-
tőjéig, Nápolyig. Amint majd a fedélzetről
meglátja a Vezuv kékítő osucsat, összecso-
maggatja holmijait és bucsut mond az Amerika
felé siető hajónak.

Igy utazott el Apponyi Albert gróf Olasz-
országba. Bizonyára nem vándorol ki oda, nem
megy végleges száműzetésbe, csak néhány
hétre, talán egy-két hónapra mondott bucsut
e szép hazának, hogy a napsütött Itáliában
töltse el a nálunk csunyának, sárosnak igér-
kező télutót. Hivatala nincs már, ami ide kötné,
a kultuszminiszteriumba már más költözött be,
négy esztendő nehéz munkáját kipihenni elment
tehát Olaszhon csodás városába.

Ezt a pihenési időt kétségtelenül nagyon
jól választotta ki Apponyi Albert gróf. Nálunk
itthon most igazán kellemetlen, küzdelmes
idők következnek, melyek nem valók arra,
hogy kifáradt lelkeknek pihenést nyujtsanak.
Itt erős, szívós emberek kellenek, munkára
képes és munkára vágyó lelkes emberek, akik
esetleg Nápoly kék ege helyett a kiskunhalasi
boros égbolt alatt agitálnak és népgyűlésez-
nek. Pártküzdelmek idején, választási harcok
előtt jól látta e szomorú kilátást Appenyi gróf
és miután büszkén, hangosan kijelentette a
függetlenségi párt legutóbbi értekezletén, hogy
„fogunk mi még más hangon is beszélni” —
csomagolt és utra kelt Nápoly felé.

Nem is olyan régen, alig néhány évvel
ezelőtt Apponyinak főuri kollégája, Zichy Jenő
gróf is hasonlóképen cselekedett. A nagy nem-
zeti ellenállás idején volt ez, amikor Zichy
grófnak eszébe jutottak az afrikai vadak és úgy
gondolta, hogy érdekesebb és élvezetesebb do-
log oroszlanok ellen vadászni, mint nemzeti el-
lenállásban részt venni. Barátja, Apponyi Al-
bert gróf, akkor még nem így gondolkozott,
hanem hideg télben, kemény januári napokban
ment kerületből-kerületbe, faluról-faluról, agi-
tált, dolgozott és toborozta a negyvennyolcas
szavazókat. Éppen ennek az agitációnak, Ap-
ponyi hatalmas szónoki talentumának is jelen-
tékeny része volt abban, hogy a toborozás si-
kere után a népgyűlési szónokból, a független-
ségi vezérből magyar királyi miniszter lett.

Azóta rövid idő alatt sok minden történt.
És most, mikor a 48-as pártnak újból erős
szüksége volna Apponyi erőes hangjára, len-
dületes szónoki tehetségére, akkor a gróf itt
hagyja pártját, egyedül hagyja vezértársát,
Kossuth Ferencet és elmegy pihenni Nea-
poliba...

Távolról sem akarjuk mondani, hogy Ap-
ponyi Albert talán a sülyedő hajóról lépett a

Carmania fedélzetére. Sőt lehetséges, hogy éppen az ő távolléte fogja meghozni Justhéknek és Kossuthéknek a 48-as eszmére nézve üdvös egyesülését, melynek akadályai sokak szemében éppen Apponyi személye és politikája volt. Az ő gyakori belépése és kilépése, zászlóbontása és disszidálása, mindig felforgatta a pártok helyzetét és lehet, hogy a Nápolyban üdülő Apponyi többet használja nézetek tisztázásának, mint a folyton agitáló, merészen politizáló Apponyi. De mégis nagyon érdekes és feljegyzésre méltó esemény az, hogy a pártvezér éppen akkor mond bucsut a hazának, mikor az komoly és küzdelmes napok előtt áll. De hát a gróf fáradt, neki esőnd és pihenés kell és a mi küzdelmeink zaja bizonyára nem fogja megzavarni a nápolyi öböl mellett pihenő vezér nyugodalmát...

Betta.

A Haverda-pör utolsó tanui.

Az orvosszakértők a vádlottakról.

Távirati tudósítás.

Arad, február 14

Tegnap, vasárnap és ma folytatták Haverda Mariska és társainak bünperét. Az egész tárgyalást vasárnap a tanuk kihallgatása foglalta le. Ma már meghallgatták az orvosszakértőket is.

A vasárnapi tárgyalás.

Az első tanu Muhr József 40 éves pincér, aki a szabadkai Park kávéházban volt alkalmazva. Azt vallja, hogy látta Jánossyt és Vojthát egy napon márciusban kétszer is a kávéházban. Ott ültek a szegedint felé néző ablaknál és folyton nézték azt az utat.

Következik Kárpáthy Dezső államvasuti hivatalnok. Vojthát hadnagy korából ismeri, Jánossyt nem ismerte. Haverdáné megölése előtt Vojthát háromszor látta a kávéházban egy idegen ember társaságában. Egy napon kétszer is megfordult Vojtha a Park-kávéházban. Március 17-ike után látta mind a három alkalommal a kávéházban Vojthát.

Elnök megállapítja, hogy a szabadkai tárgyaláson ez a tanu nem így vallott.

Vojtha: Március 26-án kívül Szabadkán nem voltam. Ezt okmányokkal tudom bizonyítani.

Tanu határozottan ragaszkodik ahhoz, hogy két külön napon látta Vojthát a kávéházban, ami az eskültek körében nagy izgalmat kelt, mert így Vojtha ellen meg volna az a bizonyíték, hogy tényleg járt, talán éppen a gyilkosság napján Szabadkán.

A tanu megesketését a bíróság Lengyel Zoltán dr. javaslatára felfüggeszti mindaddig, míg ki nem hallgatta a következő két tanut.

Gross Dezső 38 éves nő, szabadkai kávéháztulajdonos azt vallja, hogy ő csak Jánossyt látta a kávéházban, aki többször megfordult ott, de Vojthát sohasem látta.

Szigeti Károly 30 éves könyvkereskedő szintén járt a Nemzeti kávéházba és ott neki Pusztai pincér azt mondta, hogy hazudott, amikor a rendőrségen azt vallotta, hogy Vojthát és Jánossyt több alkalommal látta a Park-kávéházban. Mikor Szigeti Károly szemére vetette a pincérnek ezt a hazugságot, erre Pusztai azt mondta: „Kérem, hiszen ugyis azok a gyilkosok és én legalább keresek a jutalomdíjból egy kis pénzt!”

Szigetit a bíróság megeskette; ezután Lengyel Zoltán azt indítványozta, hogy ha a vádat olyképen precizirozza az ügyész, hogy Vojtha március 17-ike után többször megfordult Szabadkán, akkor kéri a már elejtett 26

tanu beidézését, vagy pedig a szabadkai tanuk vallomásának fölolvását.

Vojtha alibije.

Vojtha izgatottan felugrik és a következőket mondja:

— Kétségtelenül áll, hogy én ártatlan vagyok. De én teljesen sértetlenül akarok kikerülni ebből a küzdelemből, hogy a társadalom engem, mint becsületes, tisztességes jellemű embert fogadjon vissza. Nem akarom, hogy egyetlen makulányi vád is maradjon rajtam és ezért kérem, sziveskedjék elrendelni a bizonyítás kiegészítését arra vonatkozólag, hogy én csak egyszer jártam Szabadkán, március 26-án, mikor édesanyámat látogattam meg és csak ez alkalommal fordultam meg egyszer a Park-kávéházban. Többször nem voltam ott.

A bíróság ekkor visszavonult tanácskozásra, melynek végeztével az elnök kijelentette, hogy a bíróság, mielőtt határozná, Vojtha Antalt újra meghallgatja.

Vojtha előadja, hogy március 27-től április 22-ig, amíg le nem tartóztatták, állandóan Budapesten tartózkodott. Vojtha minden napra igazolja alibijét a kritikus időkre és erre vonatkozólag vagy 40 tanut jelent be.

A bíróság Kárpáthy Dezsőnek újból való kihallgatását rendelte el. Kihallgatása után a bíróság határozathozatalra vonult vissza és úgy határozott, hogy a bíróság nem kívánja a bizonyítás kiegészítését elrendelni, mert a bíróság kellőleg kiderítettnek látja Vojtha alibijét.

A kegyetlen anyja.

Ma délelőtt fel tíz órakor nyitotta meg Hovessy Kálmán elnök a tárgyalást.

Az első tanu ma özvegy Apró Ferenoné. A Haverda-családhoz bejáratos volt, nyolc évig dolgozott a háznál.

Az elnök: Ismerte az anya és leánya viszonyát?

— Azt tudom csak, amit Haverdáné mondott. Azt mondta, hogy nem adta oda leányának a stafingot, mert „az olyan közönséges piszok azt nem érdemli meg.”

— Miért haragudott az anyja?

— Mert pénzt kértek tőle és ő a pénzen ült.

— Milyen asszony volt az öreg Haverdáné?

— Kegyetlen volt, lehuzta a szegény ember bőrét. (Mozgás.)

— Az urával szemben hogy viselkedett?

— Uralkodott fölötte, meg is verte, ha nem engedelmeskedett.

Bródy Ernő dr.: Mivel sértette meg Haverdánét a leánya?

— Azt Haverdáné soha sem akarta megmondani.

Bródy dr.: Volt gyakran otthon Mariska és hogyan fogadta ilyenkor az anyja?

— Amikor egyszer a leány megjött, Haverdáné kiment a szülőbe és meghagyta, hogy amíg megjön, ne legyen házában az a csafat.

Ezután Fischer Jákó szabadkai ügyvéd előadja, hogy 14 évig ismerte a szabadkai Haverda-családot, az öreg ur tanunak principálisa volt, a házhoz igen jó emlékek fűzik, ott csak mindig szépet és jót látott. Semmi különös nem tapasztalt. Akkor Mariska még leány volt, akit becéztek a szülők.

Bródy dr.: Meddig tartott az öreg Haverda viszonya szeretőjével?

— Körülbelül tíz évig.

Bródy dr.: Sokat költött rá Haverda?

— Ennek az asszonynak nem volt foglal-

kozása, de nagy lábon élt, fürdőkre is járt és Haverda többször el is kísérte.

Tanut megesketik és ezzel a bizonyítási eljárás befejeztetett.

Az orvosszakértők véleménye.

Azután az orvosszakértőket hallgatják ki. Berger Mór dr. szegedi törvényszéki orvosszakértő a következőket mondja: Jánossy Aladár a vizsgálati fogságban és a főtárgyalás alatt megismerte. Jánossy Aladár nem szenved sem jelenleg elmezavarban, sem oly természetű öntudatlanságban, amely szabad elhatározási képességét korlátozná. A vádbeli cselekedet elkövetése alkalmával sem szenvedett a vádlott elmezavarban, vagy öntudatlanságban. A vádbeli cselekedeteket a vádlott kora reggeltől késő estig összefüggően tárta elő, azokra híven visszaemlékezik. Mindezek dacára abnormális ember. Abnormitásának valószínűleg öröklött terheltség az oka. Előadása szerint folmenő ágon családjában öngyilkosok, tuberkulitikusok voltak. Már gyermekkorában is voltak olyan folatok, amelyek mutatják, hogy erkölcsi ellenállási képessége korlátozva volt. Testi elfajulási tünetei ugyan nem mutatkoznak rajta, de sajátos fejalkata van, reflexiói fokozottak, túlságos neurasthéniaiban szenved. Neurasthéniaját okozták szerencsétlen életkörülményei és vérbeja, amelyek ellenállási képességét és cselekvési szabadságát korlátozzák.

Szabó bíró: Nagyfokú kedélyrázkódtatás képes önmagában véve az akaratot korlátozni?

Berger dr.: Az akarat így állapotban korlátozva van.

László bíró: Ilyen állapotban lehet tervszerű cselekményt elkövetni?

Berger dr.: Újabb kutatások szerint elmebeteg is képesek tervszerű cselekmények elkövetésére.

Balassa Péter dr. és Gyuricza Sándor orvosszakértők hasonló véleményt terjesztettek elő, mint Berger dr.

Az elnök kérdi az ügyészt és a védőket, hogy miután az orvosszakértői vélemények teljesen fedik egymást, szükségesnek tartják-e a szabadkai orvosszakértő meghallgatását?

Az ügyész és védők kijelentik, hogy a szabadkai szakértő meghallgatását nem kívánják.

Hajos Lajos dr. ellenőrző orvosszakértő feleslegesnek tartja, hogy nyilatkozzék, mint-hogy csak azt mondhatná, amit az orvosszakértők előtte már kifejtettek.

Az elnök ezután a tárgyalás folytatását délután 3 óráig felfüggesztette.

Haverda Mariska elmeállapota.

Berger Mór dr. Haverda Mariskát nem tartja elmebetegnek, vagy elmezavartnak, ilyen sohasem volt, akarata szabad elhatározásának teljes birtokában van, osupán az erkölce visszaható (rückschlagen.) Feltűnő nagy a nyugodtsága. Itt a tárgyaláson sem fogta fel helyzetét komolyan. Anyagi viszonyait nem ismeri, ebből is következtetni lehet erkölcsi gyöngeségére. Szülői rég eltaszították maguktól, gyöngye nevelésben részesült a bár nemes érzések és hajlamok voltak benne, azokat kioltotta anyja mostoha bánásmódja és ridegsége. Sohasem élvezte az anyai szeretet melegét, a hogy erkölcsi felfogása hiányos, mutatja az a társaság, amelybe jutott. Hiába akart ebből a társaságból kiszabadulni, hiába igyekezett követni jobb hajlandóságait és közeledni a szülői ház felé, elutasították kérésével. Ilyen behatások alatt el kellett zúlnia.

Bródy dr. védő: Képesnek tartja-e a szakértő ur Haverda Mariskát arra, hogy bűncselekményt kezdeményezzen.

Berger dr.: Nem tartom képesnek. Haverda Mariskát inkább szenvedő, mint cselekvő egyéniségnek tartom.

Hajós dr. ellenőrző szakértő magáévá teszi Berger dr. szakértő véleményét Haverda Mariska elméleti állapotára nézve. Csupán a kérdésre fog felelni.

Piller dr. védő: Meg volt Jánossynak a kellő öntudata, amikor a bűnt elkövette?

— Erre a kérdésre határozottan nem kell válaszolnom.

— Az inger elhomályosítja az öntudatot?

— Ez is lehetséges.

— Minden bűnös indulatos, mikor bűnt követ el?

— Minden büncselekménynek indulat az irányítója.

László bíró: Berger dr. szerint Haverda Mária inkább szenvedő, mint cselekvő egyéniség. Tekintettel arra, hogy Haverda Mária tulajdonképpen felbujtással vádolják, inkább a lelkét kell erre vonatkozólag megvilágítani.

Hajós dr.: A legjellemzőbb, hogy nő és anya, olyan nő, akibe anyja gyűlölete nem származott át, hanem részéről mindvégig megmaradt a leány gyöngéd köteleke az anyára. Változott viszonyai ide-oda dobálták, ugyan, de Haverda Mária büncselekmény kezdeményezésére képesnek nem tartom. (Mozgás.)

Az ügyész: Sokszor tanulmányozta az orvos Haverda Mária?

— Igen. Nemesak Szegeden a főtárgyalás alatt, hanem Szabadkán is. Többször felkerestem ellátásában és patológiai szempontból is vizsgáltam.

Bartha Antal és Vaály Dezső boncoló orvosok ismertették ezután a boncjegyzőkönyv adatait. E szerint a revolver golyó Haverda Boldizsárnét azonnal megölte.

Az ügyész kérdései.

Szűcs József dr. ügyész a következő három kérdést kívánja az esküdtekhez intézteni:

1. Bűnös-e Jánossy Aladár abban, hogy előre megfontolt szándékkal Haverda Boldizsárnét Browning-revolverrel agyonlőtte?

2. Bűnös-e Haverda Mária abban, hogy biztatta Jánossy Aladárt arra, hogy özvegy Haverda Boldizsárnét előre megfontolt szándékkal megölje?

3. Bűnrészes-e Vojtha Antal ebben a büncselekményben?

A kérdések felolvasása alatt Jánossy kezébe temette arcát és könnyezett. Haverda Mariska tompán maga elé bámult, Vojtha idegesen figyelt.

Kis szünet után Piller Arthur kéri Jánossyot illetőleg, hogy a bíróság a beszámíthatóságra vonatkozólag is intézzen kérdést az esküdtekhez.

Bródy Ernő dr. kijelenti, hogy a vádhatározat értelmében Haverda Mariskára vonatkozólag nem lehet feltenni a felbujtás kérdését.

Pleszkovits dr. Vojthára nézve kéri, hogy a bíróság utasítsa vissza az ügyész által indított kérdést, mert Vojtha nem követett el büncselekményt.

Az elnök kijelenti, hogy a kérdések végleges szövegezését holnap délelőtt tíz órakor fogja kihirdetni.

Osztalék.



Gyüleseznek mostanában bankok, takarékok; megszavaznak, szesze raknak szíros osztalékot.

Dusan terem évről-évre az elvetett tőke, s nem gondolnak aratásokról a szántóvetőkre.

Ki gondol ránk: adósokra és alperesekre, akiknek a tenyerükbe van a pénzmag vetve?

Osztalékot elsősorban

nekünk kéne kapni!

— Tanácsomat, míg nem késő tessék megfogadni!

Mert ha egyszer kitör köztünk

pérez ellen a bojkott:

valamennyi pénzintézet

becsukja a boltot!

Mák.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: A tolvaj, színmű. G. Kertész Ella és Góth Sándor felleléptével. (B. bérlet.)

Szerda: Ingovány, színmű. G. Kertész Ella és Góth Sándor felleléptével. (C. bérlet.)

Csütörtök: Vigyázz a nőre, vígjáték. G. Kertész Ella és Góth Sándor felleléptével. A berletiszünet.

Péntek: Vigyázz a nőre, vígjáték. G. Kertész Ella és Góth Sándor felleléptével. (B. bérletiszünet.)

Szombat: Görög rabszolga, operett. (A. bérlet.)

* A Góth-pár vendégjátéka. A szeretet tűzpróbáját Aradon ma állták ki Kertész Ella és Góth Sándor öt napos vendégjátékuk első napján még az orkesztert is megtöltötte a közönség, hogy gyönyörködjenek a zseniális művészpár játékában. Tizenkettőezer adták Lengyel Menyhért diadalmas szindarabját, a Taifunt, a publikum mégis a premiér izgalmaival kísértette az előadás menetét. Ez az extázis Góthék művészetének varázsa és az aradi publikum minden nemes művészetet megértő és méltányoló intelligenciájának bizonyítéka. Góthné adta lilonát. Enek a hiszterikának minden beteges niánusza hangot, gesztust kapott az ő frappánsan ható alakításában. Tokerámoval megjátszott nagy jelenete megdöbbeneti, még a lelkesedés megnyilatkozásától is hangtalaná teszi a közönséget. Ez a hatás jellemzi legjobban Kertész Ella játékának intenzív erejét. Góth Sándor adta Lindnert, tipikus züllött zsenit kreálva az alkoholista ujságíróból. Tökéletesebben megjátszani ezt a szerepet lehetetlen. Mint mindig, ma este is diadalmos estéje volt *Bereginek* Tokerámo szerepében. *Várnay, Polgár, Zalay Margit* a régi jót nyújtottak. H. G.

* Unger tanár növendékeinek hangversenye. Vasárnap délután rendezte Unger Mór, Aradnak e kiváló zenei szakembere növendékeivel idei első hangversenyét. A hangverseny már kulturális szempontból is érdemes mozzanat volt, mert belőle megláthattuk azt, hogy Aradon arra hivatott zenei szakemberek mily magas fokra vihetik még dilettánsokkal is a zene kultiválását. Egyes tanítványai a szorgalmas mesternak valóban büszkeségére válnak és valamennyien kiváló nyújtottak. Ki kell emelnünk a sok közül mindenekelőtt a zseniális *Weil Magdát*, kit *Sefcsik* tanár, *Kubalik* mestere fogadott tanítványul és a ki dilettánsokon felül álló, művész tehetség; továbbá *Berger Károlyt*, akinek gyönyörű tónusa elragadta az egész hallgatóságot; valósággal elbűvölve élvezték a esodagyermek játékát. Előbb *Goldmark* bájos *Szonátáját*, majd *Ernst* horribilis zenei technikai nehézségekkel megrakott *Magyar ábrándját* játszotta a kis *Weil Magda* zajos tetszés mellett. A hegedű-tanszakon kiváló tehetség még *Aufricht* Gusztáv, ki érzéses játékkal és a már említett *Berger Károly*, ki temperamentumával tűnt fel. Úgyesen játszott a kis *Wiener Ernő* is. A zongora-tanszakon kitűnő készséget tanusítottak *Bienenstock Margit*, *Kovács Teri* és *Schattelas Böske*. Unger tanár maga is adott elő szóló-számot, így *Beethoven: Kreutzer-szonátáját* játszotta mesterien. Szíveségből közreműködtek *Sperger* igazgató mély hegedűn és *Goldzieher Pál* kis bőgőn, jelenté-

kenyen emelve a zenei estély színvonalát. Az estélyen megjelent nagyszámú közönség örömmel tapasztalhatta Unger tanárnak céltudatos és buzgó törekvését, hogy nívós és komoly tartalommal bíró zenei kiképzést adjon a jövő művészgenerációnak. A zene fejlesztése a művészet és így a kultúra előmozdítása, azért üdvözljük Unger tanárt sikeréért és további munkádatlan munkát kívánunk neki. Cs. M.

* Bohémélet. *Dalnoky* Viktor, az Operaház művésze, vasárnap este Puccini Bohéméletjében fejezte be vendégszereplését. Marcelle festő szerepében nyújtott kiváló művelzetet a közönségnek. *Wlassák* elsőrangú Mimije és *Ferrari* kiváló Rodolfja briliáns alakítások és a közönség tüntető melegséggel ünnepelte őket. *Dióssy Nusi* Musette szerepében jól illeszkedett az előadás keretébe, kevesebb jót mondhatunk *Odryról* és ennél kevesebbet *Zöldiről*.

* Egy színházlátogató panasza. A következő panaszos levelet kaptuk: Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Már régóta akartam felhívni figyelmüket arra az egész országban egyedülálló szokásra, hogy az aradi Nemzeti Színházban egyes színházlátogatók kíséretében személyzetet vonulnak be a nézőtérre. Előbb megjelenik a kiváltságos előkelőség, nagy oplommal vonul a helyére, nyomon követi egy jegyszédő és utána hozza színházi látésővét, melyet mély hajlongások között helyez el a kiváltságos színházlátogató elé. Nagyon természetes, hogy ez a bevonulás a megfelelő, illetőleg meg nem felelő zaj kíséretében történik, mindenképpen zavarva a közönség nyugalma és művelzetét. Eddig csak arról hallottam, hogy az uralkodó család tagjai előtt hordanak karos gyertyatartókat, ha nyilvános mulatságon jelennek meg, de, hogy valaki után szolgálomélyzet cipelje a nézőtérre a gukkert, az csak az aradi színházban látható. Azon reményben, hogy panaszos soraimat minden jogos fölszólalást közreadó becses lapja közli, maradok tisztelettel: *Egy színházlátogató, aki magával viszi a gukkert.*

* Országos színházi műsor. A vidék nagyobb városainak e heti műsora a következő: *Kolozsvár*: Hétfő: A császár katonái. Kedd: Tatárjárás. Szerda: Luxemburg grófja. Csütörtök: Luxemburg grófja. Péntek: Találkozás. Szombat délután: Gül baba, este: A találkozás. Vasárnap délután: Ocskay brigadéros, este: Luxemburg grófja. *Nagyvárad*: Hétfő, kedd, szerda: Liliom. Csütörtök, péntek, szombat: Diadalmos szerelem. Vasárnap délután: Kuruzsló, este: Szegény Jonathan. *Temesvár*: Hétfő: Az elvált asszony. Kedd: Az elvált asszony. Szerda: A kuruzsló. Csütörtök: Nebántsvirág. Péntek: Találkozás. Szombat: Pillangó kisa-szony. Vasárnap délután: A koldusdiák, este: Az erdőszleány. *Szeged*: Hétfő: Taifun. Kedd: Sari bíró. Szerda: A dollárkirálynő. Csütörtök: A kuruzsló. Péntek: Luxemburg grófja. Szombat: A jóbarátok (Mezei Péter vendégfelleléptével.) Vasárnap délután: A piros bugyelláris, este: Luxemburg grófja. Hétfő: Kaszánova. Kedd: Az ingovány. (A Góth-pár vendégfellelépte.) Szerda: Az ingovány. (Góth-párral.) Csütörtök: A bakkarat, (a Góth-párral.) Péntek: Trenk báró. Szombat: Trenk báró. Vasárnap délután: A baba, este: Trenk báró. *Miskolc*: Hétfő: Színészvér. Kedd: Az elvált asszony. Szerda: Fősvény. Csütörtök: Iglói diákok. Péntek: Taifun. Szombat: Luxemburg grófja. Vasárnap délután: Tatárjárás, este: Luxemburg grófja. *Kassa*. Hétfő: A kuruzsló. Kedd: Liliom. Szerda: Vera Violetta. Csütörtök: Az ördög. Péntek: Luxemburg grófja. Szombat: Luxemburg grófja. Vasárnap délután: Jack a senki, este: Luxemburg grófja. Hétfő: Luxemburg grófja. Kedd: Luxemburg grófja. *Győr*: Hétfő: Kuruzsló. Kedd: Az ördög. Szerda: Trenk báró. Csütörtök: Sari bíró. Péntek: Sari bíró. Szombat: Cigánybáró. *Kecskemét*: Vasárnap délután: Felhő Klári, este: Böreger. Kedd: Gyurkovics lányok. Szerda: Furcsa háború. Csütörtök: Furcsa háború. Péntek: Elvált asszony. Szombat: Hoffmann meséi. Vasárnap délután: Liliom, este: Csokon szerzett vőlegény.

* Művész-estély. *Ysaye Eugén*, a hegedűművészek királya e hó 18 án pénteken este 8 órakor tartja egyetlen hangversenyét. Jegyek Klein könyvkereskedésében kaphatók.

* Hírek az Urániából. Hétfőn mutatta be új műsorát az Uránia színház, melynek minden egyes mozgófényképe a közönség legteljesebb tetszésével találkozott. A legnagyobb sikert Dumas Kaméliás hölgy aratta, melyet az Odeon-színház előadása után készített a Pa'hé cég. Bravuros színjátszás, meglepő rendezés tesz különös értékűvé ezt a képet. Gautier Margit tragédiája a legtekélyesebb mozgófényképben van megörökítve. A közönség kényelmére szolgál az Uránia előadásainak új beosztása is, amennyiben most délután fél 6, este 7 és fél 9 órakor kezdődnek az előadások. Csütörtökön mutatják be a tíz képből álló szenzációs sportműsort, melyen többek között egy jegesmedvevadás is szerepel, melyet Edelsheim Gyulay Lipót gróf vezetésével egy magyar főúri vadászársaság rendezett a sark közelében. A sport előadás iránt már most óriási az érdeklődés, annyira, hogy az iskolák és a katonaság részére külön délutáni előadásban mutatják be a ritka látványokat. 241

Az alkotmánypárt utolsó ülése

Apponyi Nápolyba utazott.

Távirati tudósítás.

Arad, február 14.

Ma este befejeződött az alkotmánypárt feloszlásának utolsó aktsusa. Ma tartotta meg ugyanis a párt utolsó ülését, amelyen *Andrássy Gyula* érzékenyen elbucszott volt párthiveitől, akiknek legnagyobb része már holnap bevonul a Nemzeti Társaskörbe. A politikának érdekes eseménye az, hogy Apponyi a nagy harcok elől ma Nápolyba utazott.

Hireink ezek:

Az alkotmánypárt feloszlott.

— *Andrássy Gyula* beszéde. —

Az alkotmánypárt ma este tartott értekezletén, a végrehajtó bizottság javaslatához képest, kimondotta a párt feloszlását.

Este hat órakor kezdődött az értekezlet, amelyre a tagok csaknem teljes számban jelentek meg. A társalgó is zsúfolásig megtelt.

Szék Kálmán fél hét órakor nyitotta meg az értekezletet és néhány szóval változtatásokat az okokat, melyek az értekezlet egybehívását szükségessé tették, — azután átadta a szót *Andrássy Gyula* grófnak.

Andrássy Gyula gróf hosszabb beszédében megelekedte a végrehajtó bizottság határozati javaslatát.

— Fájdalmas feladatot vállaltam magamra — mondotta — amidőn ezt a határozati javaslatot a párt elé terjesztém, de mégis elhatároztam magamat erre a nehéz feladatra, mert úgy hiszem, hazafias kötelességet teljesítek vele. Nem áll, hogy én bűnbánó Magdolna módjára, sajnáltam volna miudazt, amit eddig tettem, sőt ma is erős a hitem és meggyőződés, hogy az a politika, amelyet követünk, helyes volt, csak nem vezetett sikerhez. A mi kísérletünk nem sikerült, mégis kitartottunk híven programunk mellett. Megvagyok győződve, hogy azok a katonai követelések, amelyeknek sürgőssége és szüksége mindenki előtt világos, addig sima elintézés nem nyernek, míg azokat a követeléseket, melyeket a nemzet támasztott, ki nem elégítik. Hogy ki akadályozta meg ezeket felülről, nem tudom, nem is akarom firtatni, de sajnálattal látom, hogy a békés harmonia a korona és nemzet között eddig még nem állott helyre. Jól tudom és látom, hogy programom felülről nem nyert kielégítést, de alólól sem szimpátiát, de ez rem bánt, mert én mindenkor kizárólag nyíltsággal és egyenességgel jártam utamon. A párt feloszlása táviról sem azért történik, mert a párt fél az esetleges válaszasoktól, hogy ott cserben hagyják a választókat, mert, ha ez a szempont vezetné, olybá tűnne fel, mint az öngyilkos, aki fel a haláltól. Bejelentem a végrehajtó-bizottság határozati javaslatát és kérem azt elfogadni, a párt feloszlását kimondani. Nem vagyok

szónok, nem tudom kifejtetni azokat az érzelmeket, amelyek lelkemet eltöltik, de a leghálásabb köszönetemet kell nyilvánítanom képviselőtársaimnak a támogatásért, melyben részesítettek. Kérem barátsámat, hogy minden körülmények között a baza érdekeit szolgálják. (Felkiáltások: Eljén *Andrássy*! — Elfogadjuk a határozati javaslatot.)

Andrássy után *Issekutz Győző*, majd *Szék Kálmán* szólalt fel, aki arra kérte elvbarátait, bármely csoportba vonzódnak is, a 67-es eszmékhez hűk maradjanak.

Szivák Imre felszólalása után a pártértekezlet a feloszlást kimondotta.

A kormánypárt szervezkedése.

Eperjesről jelentik: A sárosvármegyei kormánypárt Eperjesen február hó 21-én tartja alakuló nagygyűlését. A gyűlésre az egész vármegyéből sokan jönnek el és impozánsnak ígérkezik. A gyűlés elnöke *Ghillány Imre*, volt sárosi főispán lesz.

A főispáni állások betöltése.

— *Küldöttségek a miniszterelnöknél.* —

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök vasárnap délelőtt hivatalában tartózkodott és folytatta tárgyalásait a főispáni állások betöltése körül.

Délelőtt 11 órakor *Wesselényi Samu* báró volt miniszter kereste fel a miniszterelnököt, aki *Wesselényi* báró távozása után a gyáripari munkások országos szövetségének küldöttségét fogadta. A küldöttség a szövetség alapszabályainak jóváhagyását sürgette meg a miniszterelnöknél, mint belügyminiszternél. *Khuen-Héderváry* gróf rendkívül szívesen fogadta a munkás-küldöttséget s kifejtette előtte, mennyire az ország érdekében lévőknek tartja, hogy a magyar munkásosztály, mely nehéz munkával tartja fenn családját, megelégedett legyen. Megígérte nekik egyszersmind, hogy amennyiben a szövetség alapszabályainak jóváhagyása kirogás alá nem esik, a jóváhagyás mielőbb meg fog történni.

A munkás-küldöttség után a miniszterelnök az iglói választókerület küldöttségét fogadta. *Münnich Kálmán* bányatanácsos, az iglói küldöttség vezetője, megköszönte a miniszterelnöknek, hogy hozzájárulásával lehetővé tette az új kormány zászlóbontását s első diadalra juttatását. A miniszterelnök megköszönte a küldöttségnek hazafias munkáját s azt a buzgóságát, melylyel politikája mellé sorakozva kabinetjének egy tagját választották meg.

Belépés a Nemzeti Társaskörbe.

A volt alkotmánypártnak hatvan tagja, *Zichy János* gróf, *Návay Lajos* és mások vezette alatt talán már holnap bevonul a Nemzeti Társaskörbe. Az eddigi program szerint csütörtökön ott előkészítő tanácskozás lesz, a melyen már az újonnan belépett volt alkotmánypártiak is részt vesznek.

Nagy Ferenc, a volt alkotmánypárt alelnöke, már ma este belépett a Nemzeti Társaskörbe.

TANÜGY.

(—) Munkásképzés. Az Országos Magyar Iskola Egyesület Munkásképző Intőzmenye vasárnap tartotta tizenegyedik szak- és szórakoztató előadását. *Almásy T. Pál* polgári iskolai igazgató tartott népszerű előadást a Halley-üstököséről s egyéb csillagászati dolgokról. A nagy számban megjelent közönség sokáig tapsolta a kedvelt előadót. Nagy hatással adott elő egy monologot *Ugár Miksa*.

HIREK.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 15-én az időjárás: fagypont körüli hőmérséklet, sok helyütt esapadék.

— Az aradi függetlenségi párt újjászervezése. Az aradi függetlenségi párt tagjainak vasárnapi megbeszéléséből kifolyólag *Nagy Kálmán* és *Schwartz Zsigmond* levelet intéztek *Müller Károly* pártelnökhöz akit arra kérnek, hogy tekintettel a politikai helyzetre és a párt reorganizálásának szükségére, ehó 20-án gyűlésre hívja össze a pártot. A levél kijelenti, hogyha az elnök a tagok kívánságának nem tenne eleget, a párt tagjai maguk fognak szervező- és újjáalakuló közgyűlést egybehívni.

— Aradiak *Tisza Kálmán* szobrára. A mai napon *Tisza Kálmán* szobrára a következő adományokat kaptuk Aradról:

<i>Schwartz Adolf</i>	20 kor.
<i>Werner Károly</i>	10 „
<i>Kara Győző</i>	5 „

— Házasság. *Kovács László* ópécskai áll. igazgató-tanító és neje *Rusu Valéria* ópécskai áll. tanítónő házasságot kötöttek.

— Csődbe jutott kereskedők. *Epinger Lázár* és *Fiai* budapesti cég egy 1116 koronás követelés, *Schwarz Ferenc* és *Fülöp* cég 1145 korona és 428 koronás követelés alapján csődöt kértek *Watz József* aradi kézműáru kereskedő ellen. — Ugyancsak csődöt kértek a hitelezők *Tasch Gusztáv* aradi és *Teszling Ferenc* ujszentannai kereskedők ellen is. E két utóbbi csődkérvény felett holnap dönt az aradi törvényszék.

— Meghalt a sikkasztó pénztáros. *Sátoralja-ujhelyről* jelentik: *Valkovszky Elek*, *Sátoralja-ujhely* város pénztárnoka, aki a városi pénztárból 23 000 koronát sikkasztott, ma hajnalban a kórházban meghalt.

— Dohányzás a színházban. A színházi férfiközönség nagy szomorúsága az a szigorú hatósági parancs, mely a színház összes helyiségeiben eltiltja a dohányzást. A cigarettázó férfihad érzi erősen hiányát annak, hogy még felvonások közben sem lehet egy egy cigarettát elszívni a színház külső folyosóin vagy a foyer ban. A megrögzött dohányosok ezért kénytelenek szünet alatt felgyűrt gallérokkal az utcán elszívni a nélkülözhetetlen cigarettájukat, ami különösen télen az egészség veszedelmével jár. A dohányzás ilyen megtiltása nemcsak nálunk, de Ausztriában is nagyon fáj a dohányosoknak, akik azt hangoztatják, hogy a dohányzás teljes betiltása semmivel sem indokolható, mert a biztonsági szempontok csak a nézőtérén való betiltást teszik indokolttá. Ezért bizonyára nagy örömet fog kelteni a férfiak között az a hír, melyet Bécsből hoz a táviró. E hír szerint a bécsi építészeti hatóság, mely a színházak biztonsági ügyeiben dönt, most kimondotta, hogy a színházak büféiben szabad dohányozni, mert a színház helyiségeiben való dohányzás — a nézőtér kivételével — nem tűzveszélyes.

— Sikkasztó dzsentri *Szatmárról* táviratozók: Tegnap este 8 órakor kísérték át a szatmári ügyészség fogházából a budapesti ügyészséghez *Vojnarovics Sándor* dr. volt miniszteri titkárt. *Vojnarovics* könnyelműsége miatt nemcsak állását veszítette el, de bűnbe is esett. Több ezer korona erejéig váltót hamisított, amiért a szatmári törvényszék nyolc hónapi börtönbüntetésre ítélte. Most egy másik ügye miatt fog a bíróság elé állani. Daimel budapesti zongoragyárostól zongorát bérelt, de a zongorát nem adta vissza, hanem eladta és a pénzt saját céljaira használta fel. A budapesti királyi ügyészség sikkasztás miatt vádat emelt ellene. *Vojnarovics* védője kifogásokat adott be a vádirat ellen, de a vádatanács a kifogások elutasításával *Vojnarovicsot* ma vád alá helyezte.

— A magántisztviselők és a választások. Az aradi magántisztviselők egyesülete tegnap délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését Bódy Bódog elnöke alatt. A közgyűlés az indítványok során azt a fontos elvi határozatot hozta, hogy az egyesület elnöke a magántisztviselők-höz felhívást intéz, melyben felkéri őket: a közlekedő országos képviselőválasztásokon szavazatukat csak arra a képviselőjelöltre adják, aki feltétlen híve a magántisztviselők kötelező állami nyugdíjbiztosítási intézménye életbe lépésének. Egy másik indítvány benyújtására a közgyűlés Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszterhez a következő üdvözlő sürgőnyt intézte:

„Az aradi magántisztviselők egyesületének ma tartott rendes évi közgyűlése lelkesedéssel üdvözlöi Nagyméltóságodat kereskedelemügyi miniszterre történt kinevezése alkalmával. Ismerve Nagyméltóságod szilárd akaraterejét és azt a nagyértékű munkásságát, melyet a közérdekében a múltban is kifejtett, jogos reményvel és bizalommal tekintünk Nagyméltóságodnak a magántisztviselők szociális helyzetét megjavító jövőbeni alkotásai elé.”

Azán a tisztviselői kar megválasztására került a sor, amely a következő eredménnyel végződött: Elnök Bódy Bódog, társelnök Keller Iván, alelnökök Hebs Béla, Zádor Bertalan, ügyvezető Gábor Jenő dr., titkár Fenyő László, jegyzők Hacker Adolf, Óváry György és Schönberger Zoltán, pénztárnok Raucher Emil, ellenőr Stoll Rezső, háznagy Szücs L. Pál, helyeszközlő osztályvezető Salgó Henrik, könyvtárnok Halmos Dezső; számvizsgáló-bizottság Bechnitz Abor elnök, Hartmann Béla, Mardel József, Weichherz Lipót tagok, Rónai Ödön póttag.

— Dráma a szállodában. Budapestről jelentik: Ma délelőtt a Dohány utca 60. szám alatt levő Diana szálloda egyik szobájában holtan találtak egy férfit és egy nőt. A szálloda személyzete a halottakat előbb kivitte egy másik szobába s csak azután értesítették a mentőket és a rendőrséget. A mentők természetesen már nem segíthettek rajtuk. A rendőrség megállapította, hogy a két ember gázmérgezésnek esett áldozatul. A nőről konstataáltak, hogy Payer Ferencné 32 éves rendőri felügyelet alatt álló nő. A férfi kilétét nem tudták megállapítani. Több levelet találtak nála Kucz György nevére, a Soroksári-ut 39. szám alá címezve. A szerelmes pár az éjszaka 3 órakor ment a szállodába és a négyes számú szobát foglalták el. Azután a gázkályhát meggyújtották s az abból kiömlő gáz az alvó szerelmeseket megölte.

— A mérnök ur. A budapesti rendőrség már hosszabb idő óta figyeli Máthé Dezső mérnököt, aki a kávéházakat, vendéglőket sorra járja, ott ismeretségeket köt és az új ismerőseit elviszi magával. A figyelés eredményeként a detektívek megtudták, hogy az Aggteleki utca 3a számú házban egy kártyatánya van, melynek Weisz Gizella varrónő a főbőrője, Weisz Samu 62 éves magánzó és Máthé Dezső mérnök az albérlők, akik játékbarlangot rendeztek be. Szombaton éjjel egy postásnak öltözött detektív bejutott a kártyabarlangba és beengedte társait is. Husz embert találtak együtt a bakarat-játéknál. Valamennyi ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— Megszökött rab. Az aradi rendőrség táviratban értesítette a bpesti főkapitányságot, hogy Marzanics Ambrus bilkei születésű huszonöt éves rab, akit lopás miatt zártak el, e hó 11-én reggel hat és hét óra között Désre történt át-kísérés közben az apahidai állomásról Jubász Gábor aradi rendőrtizedes mellől megszökött. Személyleírása: középtermű, hosszas arcú, szürke szemű, szőke szemöldökű, borotvált szakállu, nyakán ferradás van, írni nem tud. Igazolvány vagy pénz szökésekor nem volt nála.

— Köszönetnyilvánítás. Fuchs Ignác és neje 20 koronát adományoztak az aradi izr. jót. nő. egyesületnek, mely szíves adományért halás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban február 12-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Mácsán Mózes önálló fuvarosnak Kornélia nevű leánya, Márkus József asztalosmesternek Lujza nevű leánya. Meghalt: Muntján Mihály 5 hetes fiú, Tar Imre 19 éves asztalossegéd, Kovács Józsefné 23 éves kereskedő neje, Darvas Ferenc 92 éves magánzó, Ursz Miklós 18 éves fiú. Házasságot kötött: Lőrinc János cipész Puskás Etelkával, Magy Mihály acsev. fékező Nemes Zsófiával, Timár Vazul napszámos Bogya Kataliannal.

— Február 14-én született: Hallek Gábor máv. fűtőnek Juliánna nevű leánya, Molnár Gergely máv. raktármunkásnak Mária nevű leánya, Barna Péter vaggongyári napszámosnak Anna nevű leánya, Tóth Antal kocsisnak Antal nevű fia, Erdélyi István napszámosnak Sándor nevű fia. Meghalt: Márkus Lujza 9 napos leány, üzv. Káprás Mihályné 87 éves napszámosnő, Kőrössy Mihály 60 éves asztalosmester, Bongyis Péter 80 éves napszámos, Barthel János 64 éves lakatosmester, Szelezsán Manilla 72 éves napszámos, Scharfstein Miklós 3 éves fiú. Házasságot kötött: Illés Imre asztalosmester Császár Ilonával, Zsigmond István zenész Zsurakovszki Bertával, Bradean György napszámos Dán Ilonával, Szücs Péter sütő Waurek Máriaival, Szentmihályi Lajos Holló Erzsébettel.

— Kossak esász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657.

— Az előkelő hölgyek figyelmébe ajánlom ujjonnan berendezett női-divattermetem. Angol és francia osztályomban elsőrendű munkásokat foglalkoztatok s így a legkötelesebb kivitelben és jutányos áron szállíthatom úgy az angol, mint a francia toaletteket. Estélyi és bál ruhák, valamint belépő és színházi bluzok a legzölésesebben készülnek. Tavaszi újdonságaim a közel napokban megérkeznek, ezek megtekintésére tisztelettel meghívom az uri hölgyeket. Személyes vezetésem alatt álló varró és szabászati mintarajziskolámban a II-ik kurzus február 15-én kezdődik. Itt a növendékek a saját, vagy hozzátartozóik részére készíthetnek ruhákat, felöltőket stb. Külön szabászati tanfolyam varrónők és szabászati tanítónők részére. Németh Jánosné, Deák Ferenc-utca 30. sz. 913

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér, Vojtek és Weisznál. 279

MULATSÁGOK.

(=) Az „Aradi hajós egyesület” február 26-án este 9 órakor a Központi-szálló nagytermében (bejárat Salacz-utcai kapun) kabarettel egybekötött szigorúan zártkörű táncestélyt rendez.

VÁRANDÓS ANYÁK

erősítő és az erősítéssel egyidejűleg üdítő szert találnak a

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-ban.

Gyors és erőteljes hatása meglep és gyönyörködtet mindenkit. Bevételre kellemes, emésztése könnyű.

Egy kísérlet meg fogja Önt győzni, hogy az Ön esetében is mily jótékony hatása.

Szoportatás esetében a

SCOTT-féle Emulsió

elejét veszi a bogyadtságnak, bőségesen biztosítja a tejet és rózsás és virágzó arcává teszi a gyermekét.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.



Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük ügyes lemebe venni.

TARKASÁGOK.

*(Az ötletes szerelmes színész.) Egy vidéki színházban történt. A vasgyáros volt kitűzve előadásra, Ohnetnek agyonépelet színműve. A vasgyáros személyesítője az előadás előtt rosszul lett, szerepét pedig egy másik színész vette át, aki amellé, hogy sohasem játszotta azt, igen rövid emlékezőtehetséggel volt megáldva. Így aztán, előadás közben esetleg botlott s ugyancsak rászorult a sugó segítségére. Mikor pedig az első felvonás vége felé a vasgyáros nagy szerelmi tirádáját kellett volna elmondania — nem jutott az eszébe semmiféle. Ötölt-hatolt, a közönség már püsszegéssel akart végetvetni a kínos szünetnek. A sugó egyet gondolt: hallgatást intett a színésznek s aztán áhitattal szavalt ki a sugólyukból Derblay ur vallomásait. Ennek befejeztével a vasgyáros szereplője odalépett Clairehez, a szép leányhoz s büszkén mondta:

— Igen, Claire, amit ez a derék ur elmondott — s itt a sugólyukra mutatott — azt akarom én önnek elmondani. Imádom!

*(Doktor zsurisz.) Egyik agilis fiatal emberrel esett meg ez a történet. Az illető ur sehova sem jár oly buzgón, mint a zsurokra s nem régen szintén zsuron mulatott.

Bemutatták ott valami gölya jogásznak, akinek fölötté imponált az illetőnek biztos fellépése s az a bizalmas modor, ahogy a leányokkal beszélt. Tekintettel az immár ritkuló fűrtökre, állandóan doktor urnak titulálta.

— Kérem, doktor ur!

— Pardon, doktor ur!

— Ugyan, doktor ur!

A háziaszonynak megütötte a fülét a sok „doktor ur” s meglepetve fordult a „doktor” urhoz:

— Ah, nem is tudtam! Gratulálok. S mondja csak, micsoda doktor maga?

A doktor ur elpirul, gondolkodik, majd meghajol s így szól:

— Van szerenősem magam bemutatni. Nevem doktor zsurisz!

*(A vakkoldus.) A Minorita-templom előtt a sok béna, nyomorék, rongyos koldus között áll egy erős, egészséges férfi. Egy jószívű nő, aki naponta több hatost oszt ki azon a helyen, meglepődve látja az új jövevényt. Oda is megy az egészséges emberhez és így szól hozzá:

— Ez már mégis szemtelenség, egészséges ember létére ideáll a nyomorultak közé és itt koldul.

A koldus szemtelenül válaszol:

— Naná, majd a maga rongy két fillérjéért kiszuratom a szememet!

SPORT.

+ Az Aradi Atletikai Klub választmánya ma, kedden délután 6 órakor a mérnök- és építészegyesületben fontos tárgysorozattal ülést tart.

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Doktor. Rossz vers. Ne írjon többet.

Fakerti tudósító. Elkésett. Erről már tegnap írtunk tudósítást.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

— Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitel-szövetkezete vasárnap délelőtt Varjassy Lajos polgármester, intézeti elnök vezetése mellett tartotta hatodik rendes közgyűlését. A megnyitásban Varjassy Lajos a komoly méltatás szavaival mutatott rá, hogy az intézet milyen híven töltötte be feladatát: a tiszta szövetkezeti

Uj angol és francia női szabóság

Arad, Szabadság-tér 17.

Wittenberger M. és Jaczkó József cég alatt a drezdai tanfolyam bevégezése után, úgy a külföldön, mint Budapesten szerzett több évi tapasztalataim alapján a fenti cég alatt

női divattermet

nyitottunk hol úgy az angol, mint a legdiszesebb francia toilletket a legmagasabb izlésnek megfelelően készíttem. A mi nek meggyőződéséről a tisztelt hölgyközönség szíves pártfogását kérjük.

Kiváló tisztelettel

JACZKÓ JÓZSEF.

hivatást s a tagok gazdasági érdekeinek szolgálatát. Ennek köszönhető, hogy a szövetkezet mind nagyobb fejlődést tudott elérni és a kereskedőkön kívül a társadalom többi rétegeit, különösen a kis embereket maga köré tudta vonni. A határozatképesség konstatálásával a jegyzőkönyv hitelesítésére Oravetz Miklós és Székely Salamon tagokat kérte föl. Az igazgatóság jelentését Faragó Rezső titkár olvasta föl. A jelentés szerint a szövetkezet tagjai több mint 13,000 törzsbetét után teljesítenek befizetést. A törzsbetétek állása 755,206 K. 50 fill., a kiadott kölcsönök összege 1,117,157 K., a melynek jelentős része bekebelezéssel van biztosítva. A tiszta nyereség 41,789 K. 49 fill. A most felszámoló II. évtársulat vagyona 108,793 K. 87 f., amiből egy-egy törzsbetét után 130 K. tőke és 18 K. 50 fillér nyereség fizettetik ki. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a felmentvényeket megadta, s a nyereség felosztására vonatkozó javaslatot elfogadta. E felosztás után az intézet veszteség tartalékalapja 12,490 K-ra, tisztviselői segélyalapja 1200 K-ra emelkedik. *Deutsch Izsó dr.* a tagok nevében meleg szavakkal méltatta az elért eredményt, s a jelentős haladást, amelyet az intézet fölmutatott s indítványára az intézeti elnököknek, az igazgatóságnak, a felügyelő-bizottságnak, a választmányának és a tisztviselői karnak köszönetet szavazott a közgyűlés. Ezután választások következtek. Az igazgatóságból kilépő *Glück Dezső*, a választmányból kilépő tagokat: *Goldschmidt Sándort*, *Klein Sándort*, *Meer Armin*, *Riesz Mátyást*, *Schwarz Manó*t és *Szűcs F. Vilmost* újra megválasztották, a III. évtársulat felszámoló-bizottságának elnökévé *Weisz Márk*, tagjaivá: *Braun Gusztáv* vendégfőnök, *Donáth Simon*, *Ecker Gyula*, *Lévai Adolf* és *Mairovitz Emilt* választották meg s a felügyelő-bizottságot a régi tagokkal újra megalkotották.

— Az építőiparosok védelme. Az aradi építőiparosok szövetsége azt kérte a kereskedelmi minisztertől, hogy a rendőrkapitányság mellett szervezzen önálló iparügyi osztályt. A miniszter a városhoz küldött leiratában ma arról értesíti a szövetséget, hogy ez a kérelem nem teljesíthető. Epen úgy nem tesz eleget annak a kérelemnek sem, mely a kontárkodás meggátolására közzelre kibocsátását javasolta. A miniszter azt mondja leiratában, hogy a törvény eléggé védi a tisztességes ipart a kontárkodással szemben és minden egyes konkrét esetben nyitva áll az ut a megtorlásra.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 14.

Kínálat, vételkérő korlátolt, 8000 mm. 5 fillérral olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli (szárlat)	2 órai (szárlat)
Tengeri 1910. májusra	6.61—6.62	6.60—6.61
Buza 1910. áprílisa	13.97—13.98	13.84—13.85
Zab 1910. áprílisa	7.47—7.48	7.45—7.46
Rozs 1910. áprílisa	9.42—9.43	9.38—9.39
Buza 1910. októberre	11.71—11.72	11.64—11.65
Buza 1910. májusra	13.73—13.74	13.63—13.64
Rozs 1910. októberre	8.70—8.71	8.62—8.63

Zárul 5 órakor.

Magyar hitelrészvény	—	—	815.50
Államvasút	—	—	761.50
Közuti vasút	—	—	692.—

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. február 14.

Buza (szokvány-minőség):

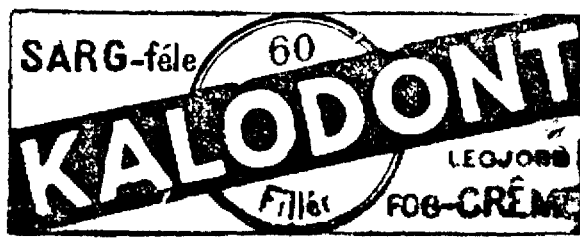
75 kilogrammos uj ...	13.60—13.65
76 " " " " " " " "	13.65—13.70
77 " " " " " " " "	13.75—13.80
78 " " " " " " " "	13.90—14.95

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos uj... ..	13.55—13.60
Rezs uj... ..	9.00—9.10
Arpa uj	6.40—6.50
Zab uj	6.80—6.85
Tengeri régi	5.75—5.80

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.



NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1910. évi február hó 15-én:

B) bérlet.

B) bérlet.

G. Kertész Ella és Góth Sándor vendégfel-léptével:

A t o l v a j .

Színmű 3 felvonásban. Irta: Bernstein Henrik. Fordította: Góth Sándor.

SZEMÉLYEK:

Voysin	Góth S.	Fernande	Delly Lajos.
Raimond	Keszler Ede.	Voysin Marie	G. Kertész B.
Zambault	Ditrói Mor.	Izabella	Zalay Margit.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Bérgő Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Márc 1910 február 15 én kedd

1. Szület. Természet után. — 2. A büvös hegedős. Fantasztikus látványosság. — 3. Dohányipar. Természet után. — 4. A ravasz betörő. Humoros. — 5. Zanzibar. Természet után. — 6. Csak semmi izgalom. Bohózat. — 7. Nátha. Kacagtató. — 8. A kaméliás hölgy. Dumas drámája az Odeon előadásában.

Csütörtökön, pénteken és szombaton szenzációs sportmóros.

Előadások délután 1/2 órától kezdve.

Helyárak: I-ös hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

As előadásra bármikor be lehet menni.

As előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTER.

Dr. Rác Sándor

ügyvédi irodáját Aradon,

ideiglenesen

Boros Béni-tér 12. sz. a.

(Reusz Mór-féle házban)

977

nyitotta meg.

Szénüzletünket

Andrássy-tér 14 sz. Hermann-palotából

jelentékenyen megnagyobbítva

Boros Béni-tér 2. szám

saját házukba, a Széchenyi gőzmalommal szemben

áthelyeztük.

Állandóan nagy készletben mindenkori legúj-tányosabb árakon

elsőrendű Magyar és Porosz bányákból

kőszén és kocsz, kovács kőszén

Jól kiégetett, pórmentes

Bük-faszén.

Szállitmányainkat pontosan mérve, plombázott zsákokban, a miniszteri és főkapitányi rendelet szerint teljesítjük.

Becszes rendelvényeit új irodánkban úgy mint eddig személyesen, levelező-lapon vagy

Telefon szám 139.

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgáltatunkról biztosítva, kitűnő tisztelettel

541

Kneffel Károly és fia

szénnagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

Fekete Sas

Nagy szálloda.

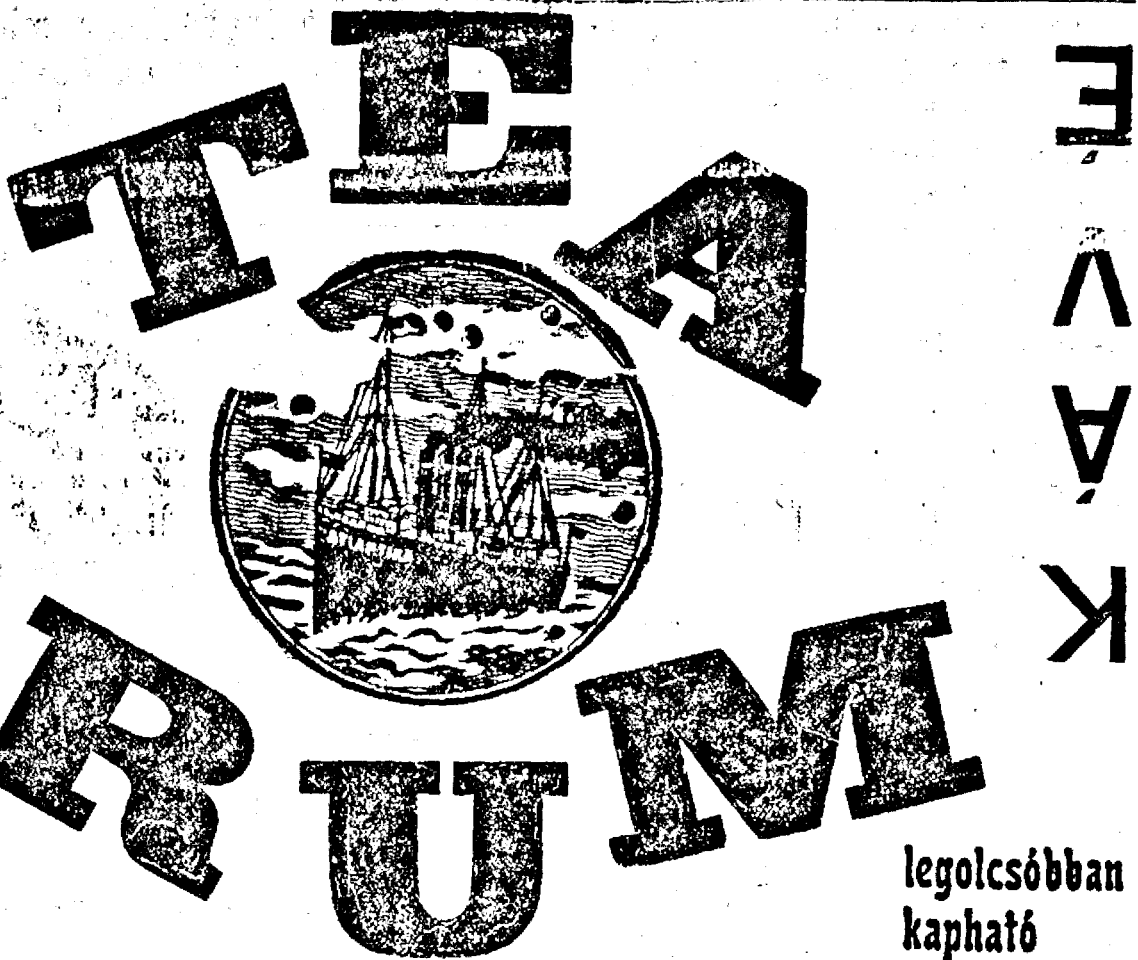
Arad, Boczkó-utca 5. sz., átjárat Zoltán-utca.

Teljesen ujonnan, fényesen berendezve. Szobák minden árban. Étterem elsőrendű konyhával, zenével. Figyelmes kiszolgálás, különös tekintettel tisztán kezelt zamatos borokra. Asztaltársaságok részére különösen alkalmas separék.

Lóvasút megállóhely.

Autobusz megállótól 3 perc.

Legjobb
minőség.



KAZ „ATLANTIKA“

kávé- és tea behozatal.

Andrássy-tér 20.

legolcsóbban
kapható

Telefon 609.

Eladó

180 drb. 11 hónapos

mangolicza süldő.

Bővebbet 1012

Gantner Antal,

Uj-Szt.-Annán.

Eladó

igen szép 8 hónapos 2 d b.
Jorksir-Bergsir keresztezett

kan.

Bővebb felvilágosítást ad

Bécsi Gábor

szőlőbirtokos 966

Világoson.

1909. V. 378/3. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreceni kir. járásbíróságnak 1909. évi Sp. I. 1262/3. számú végzése következtében Dr. Spitz Lipót debreceni ügyvéd által képviselt Falk Armin és társa debreceni lakos javára, 219 K. 02 fill. s jár. erejéig 1909. évi december hó 26-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1057 korona 50 fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: bolti cikkek, illetve áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíróság 1909. évi V. 378/1. számú végzése folytán 219 kor. 02 fill. tőkekövetelés, ennek 1909. évi aug. hó 1. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 85 kor. 90 fillérben büroilag már megállapított költségek erejéig leendő megtartására 1910. február hó 18-ik napjának é. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. év LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Pécskán, 1910. évi február hó 5. napján.

Cs. Nagy Ballnt,
kir. bír. kiküldött.

1013

Eladó ház.

Galsán egy ház, melyben vendéglő és ahhoz táncterem, billiárd szoba, minden hozzátartozó mellékhelyiség, 2 egész telek, 20 drb. jérszágra való istálló van, nagy kert 4000 drb. termő szőlőtőkével, lakóház 1 szoba konyhával

örök áron eladó.

Bővebbet 1009

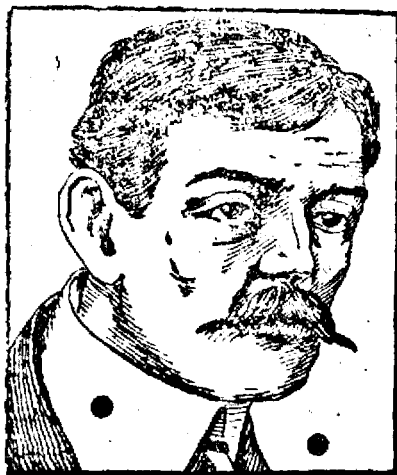
Wolf Ferenc urnál

Ujszentannán.

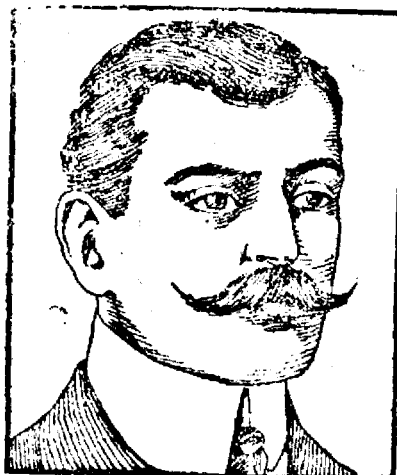
Gyakornok,

ki irodai teendőikben némi jártassággal bír, azonnali belépésre kerestetik. —

Magyar és német nyelvű ajánlatok Seidner Bernát és Fia céghez, Soborsinba küldendők. 1006



Használat előtt.



Használat után.

Ilyen csodálatos változást idéz elő a

K o l a - D u l t z

a természet a legjobb agy- és ideg tápláléka.

Hangulat, gondolkodás, tevékenység, valamint a test minden mozgása az agyvelőtől függnek.

Bágyadtság, fejfájás, levertség, kimerültség és általános testi gyöngeség a hiányzó életerő jelei. Ha Ön állandóan egészséges és vidám akar lenni, ha egészséges idegekre és jó emlékezőtehetségre vágyik, ha a munkát és fáradságot élvezetül akarja tekinteni, úgy szedjen Kola-Dultzot. Ez az idegkor és agyvelő természetes tápláléka, mely egyuttal a vért javítja és fiatalítja és így erőt és életet nyújtva, a test minden szervére hat.

Kola-Dultz

életkedvet és munkakedvet ad,

és az ifjuság érzetét az egészséggel és tetterővel, melyek sikert és boldogságot eredményeznek,

Szedje egy ideig naponta a Kola Dultzot, az megerősíti idegeit, eltűnik minden gyöngeség és hatása alatt erősnek és egészségesnek fogja magát érezni.

Kolát orvosi tekintélyek az egész világon ajánlják és szegényházakban és idegstanatóriumokban használják.

Kérjen ingyen Kola-Dultzot!

Most alkalmat nyújtok Önnek arra, hogy idegeit megerősítse. Irjon nekem egy levelező-lapot az Ön pontos címével és én azonnal küldök ingyen és bérmentve egy csomag Kola-Dultzot, mely elegendő lesz arra, hogy megismerje hatását és méltányolni tudja kiválóságát.

Ha hatásával meg van elégedve, úgy rendelhet többet. De rögtön irjon, mielőtt elfelejt. 857

Főraktár: Dultz Miksa Budapest, VII. ker. Dohány-utca 29.

Nagy alkalmi vásár!

Bárki meggyőződést szerezhet arról, hogy csakis
Kilényi C. és Társa
 kék golyóhoz címzett áruházában
 Józsefőherceg-ut 11. szám alatt

szerezheti be legelőnyösebben mindennemű női
 ruhaszövet, barchet, vászon, kész fehérnemű és
 trickó áru szükségletét. 291

Gyermekjáték félárban.

Zálogházból

gyémánt és briliáns fülbevalók
 és gyűrűk, aranyláncok, minden-
 féle ékszereket ezüstműveket ki-
 váltók és veszek. Farkas Streicher
 Arad, Tökölly-tér 1. 508

„Maecenasnak“

kiadóhivatalban levele
 van. 1010

Édesem!

Láttam. Igen örültem. Gondolatra
 jött. Remélem, mielőbb viszontlát-
 juk egymást és találkozhatunk. —
 Üdvözlő és csókolja R. 1021

Természetes jég

szállítását waggonokban bármely
 vasútállomásra elvállalja Jégtelep
 Arad, Petőfi-u. 7a. Telefon 199. sz.
 1015

Kiadó

egy elegánsan berendezett külön-
 bejárattal két ablakos nagy szoba
 légszesz világítással. Bővebbet a
 kiadóhivatalban. 1011

Üzleti szolga felvétetik

ki varrógép kezeléshez ért, előny-
 ben részesül. Singer Co. varrógép
 r. t. Arad. 1017

Házvezetőnői állást keresek

egy aranyos fiatal „urasszony“ ba-
 rátnőm részére, ki a főzést is el-
 fogadja. Szerény asszony címre,
 Poste restante. Csakis komoly aján-
 latra válaszolok. 1020

Javaszi divat album

utcai, házi toilette, costum, blous
 és alj, valamint gyermek divat-
 album. Összesen 700 divatképet
 tartalmaz, a vaskos könyv ára K.
 2.50. Kap-ható Ingusz I. és Fia
 könyvkereskedésében Arad. And-
 ássy-tér 16. és Weitzer János-utca.
 Megjelentek az összes francia nagy
 tavaszi divatlapok. 671

Maculatura papír

kapható Pichler Sándor papirke-
 reskedésében, Szabadság-tér 1. 939

8 évi gyakorlattal bíró

mérlegképes könyvelő fél, esetleg
 egész napi foglalkozást keres. Cim
 a kiadóhivatalban. 958

Bolthelyiség

szép nagy kirakattal f. évi május
 hó 1-ével kiadó Deák Ferenc-utca
 30. sz. 1023

Telefon 348.
Husserl Manó
 bádogos
 vízvezeték szerelő.
 Javítások 161
 olcsón és gyorsan.
 Arad, Szt. Pál-utca 11.

Finom gépvarrásra

elvállalok varrni egyszerűbb felső
 és alsó szoknyákat, fehérneműket,
 kötényeket stb. olcsó árért.

Ujarad, fő-utca 170. az udvar-
 ban balra. 981

Kiadó lakás.

Két szobából álló kényelmes
 garcon-lakás, vízvezetékkel és tar-
 tozókaival május hó 1-től kezdve
 kiadó, Boros Beni-tér 10. sz. 974

Kiadó március hó 1-től

Zoltán-utca 2. szám alatt egy csi-
 nosan butozott külön bejárattal ut-
 cai szoba a földszinten, bővebbet
 ugyanott. 979

Költőgép

majdnem új és csibenevelő feláron
 alul eladó Ternyeynél Arad, De-
 meter-utca 92. Három darab or-
 pington kakas is kapható és te-
 nyésztojás előjegyezhető. 989



Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete állásközvetítő osztályának jelentése.

Hivatalos helyiség: Fehér Kereszt szálló,
 földszinti terem. Hivatalos órák délután
 fél 2-től fél 3-ig. Az Aradi Magántisztvi-
 selők Egyesülete tagjai részére a közve-
 títés díjtalan. Nem tagok 1 kor. be-
 iktatási díjat fizetnek. Vidéki megkeresé-
 seknel válaszbelvétel csatolandó.

Állást keres:

- 1 mérlegképes könyvelő.
- 2 gyakornok.
- 1 bejáró könyvelő-levelező.

Állást talál:

- 1 győskornok.

Vezető: Salgó Henrik.



18—1910. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értel-
 mében ezennel közhírré teszi, hogy
 a pesti keresk. kir. törvényszék-
 nek 1910. évi 4177. számú vég-
 zése következtében Dr. Sós Béla
 pesti ügyvéd által képviselt Leder-
 mann Mór pesti bej. cég javára
 végrehajtást szenvedett ujszent-
 annai lakos ellen 400 kor. s jár.
 erejéig 1910. évi január hó 14-én
 foganatosított kielégítési végre-
 hajtás útján le- és felülfoglalt és
 3376 korona 40 fill.-re becsült kö-
 vetkező ingóságok, u. m.: Gram-
 fononok és rőfös árúk nyilvános
 árverésen eladatnak.

Ezen árverés a világsi kir.
 bíróságnak 1910. V. 1212. és V.
 1512. sz. a végzése folytán a
 Steiner Adolf aradi cég 250
 és 100 kor. s jár. és Bondy Lajos
 tragovcai cég 325 kor. s jár. ir.
 követelések erejéig is meg fog
 tartatni.

Mely árverésnek a világsi kir.

járásbíróság 1910. évi V. 2512.
 számú végzése folytán 400 kor.
 tőkekövetelés, ennek 1909. évi de-
 cember hó 15. napjától járó 6%
 kamatai, és eddig összesen 58
 kor. 98 fillérben bíróság már meg-
 állapított költségek erejéig Uj-
 szentanna községben, végrehajtást
 szenvedett üzlethelyiségében, Fő-
 utca 1/b. szám alatt leendő
 megtartására 1910. évi február hó
 25-ik napjának d. u. 3 órája határ-
 időül kitűzetik és ahhoz a venni
 szándékozók ezennel oly megiegy-
 zéssel hivatnak meg, hogy az
 érintett ingóságok az 1881. évi
 LX. t.-c. 107. és 108. §-ai ér-
 telmében készpénzfizetés mellett,
 a legtöbbet ígérőnek szükség esetén
 becsárbon alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő
 ingóságokat mások is le és felül-
 foglaltatták és azokra kielégítési
 jogot nyertek volna, ezen árverés
 az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a ér-
 telmében ezek javára is elrendel-
 tetik.

Kelt Világos, 1910. évi február
 hó 5. napján. Thuránszky,
 1014 kir. bír. végrehajtó.

Aradi ipar- és népbank.

Ekszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1910. évi március hó 8-án d. e. 9 órakor az Aradi Ipar-
 és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1909. évi de-
 cember hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak
 alapszabályunk 46. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali kész-
 pénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

8365	8429	8435	8481	8677	8816	8981	9129	9134	9203	9225	9274
9492	9514	9784	9804	9940	10010	10045	10440	10451	10526	10586	
10584	10851	10857	10921	11010	11025	11088	11096	11178	11248		
11281	11365	11367	11370	11387	11400	11471	11515	11567	11570		
11622	11624	11631	11651	11656	11660	11670	11679	11688	11711		
11743	11744	11884	11982	12007	12185	12205	12291	12318	12344		
12388	12459	12482	12802	12837	12957	13012	13064	13287	13332		
13391	13556	13557	13629	13713	13726	14165	14229	14329	14388		
14483	14490	14499	14570	14675	14769	14857	15064	15176	15243		
15401	15417	15525	15648	15730	15736	15927	16080	16145	16364		
16373	16392	16577	16719	16766	16931	17047	17246	17321	17370		
17373	17601	17675	17726	17742	17821	17910	17911	17941	18080		
18033	18115	18127	18201	18284	18285	18348	18371	18396	18405		
18417	18456	18505	18634	18657	18837	18876	18886	18908	18941		
18974	19189	19281	19282	19480	19697	19707	19906	19917	19997		
20038	20078	20094	20176	20324	20351	20352	20503	20559	20661		
20664	20671	20696	20699	20715	20860	21006	21023	21115	21116		
21132	21137	21140	21221	21280	21360	21449	21463	21500	21530		
21545	21547	21599	21619	21766	21768	21814	21876	21878	21879		
21940	21974	82	87	100	120	128	147	157	159	219	220
325	329	341	364	401	423	458	459	484	513	601	641
675	818	832	938	963	974	1050	1090	1117	1120	1154	1165
1167	1177	1203	1251	1255	1403	1597	1887	1982	1983	1997	2031
2037	2048	2128	2138	2157	2188	2264	2277	2305	2315	2344	2349
2353	2374	2419	2440	2458	2522	2566	2574	2595	2612	2616	2635
2676	2695	2718	2723	2743	2832	2835	2850	2857	2858	2870	2895
2902	2907	2934	2971	3018	3020	3024	3027	3042	3054	3061	3064
3069	3075	3081	3083	3101	3112	3117	3125	3164	3203	3228	3239
3280	3298	3309	3327	3352	3430	3438	3466	3484	3487	3489	és 3491,

mely árveréshez a venni szándé-
 kozók ezennel tisztelettel meghivatnak.
 Arad, 1910. évi február hó 12-én.

1016

Az igazgatóság.

Hengerelt rudvas és vaslemez.

Szerszám, vasalás és háztartási cikkek.

Külön nagy raktár

551

VASTARTÓK és U VASAKBAN fix és hengerhosszban. — Gazdasági eszközök.

LŐSZER és VADÁSZFEGYVEREK.

Andrényi Károly és Fia cégnél.

Aradi nyomda részvényársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Berger és Wirtl budapesti festőgyáranak festőkövei.